

V E R R K

BILDMUSEET

VERKSAMHETS-
BERÄTTELSE 2013

S A M -

H E T /

2 0 1 3

INNEHÅLL /

03	ALLMÄNT
05	UTSTÄLLNINGAR
07	PROGRAMVERKSAMHET
09	PEDAGOGIK OCH VISNINGAR
12	PROJEKT
14	IASPIS UMEÅ
15	MEDIA
16	ÖPPETTIDER / BESÖKSSTATISTIK
17	EKONOMI / STYRELSE
18	PERSONAL
19	UTSTÄLLNINGAR 2013 FULLSTÄNDIGT PROGRAM
28	PROGRAMVERKSAMHET 2013 FULLSTÄNDIGT PROGRAM
35	PRESSKLIPP I URVAL

Sedan maj 2012 finns det nya Bildmuseet i en uppmärksammas byggnad vid Umeälvens strand, granne med Konsthögskolan, Designhögskolan och Arkitektshögskolan vid Umeå universitet. Den nya museibygnaden, ritad av Henning Larsen Architects i samarbete med White, nominerades under 2013 till det svenska Kasper Sahlén-priset och det europeiska Mies van der Rohe-priset och har omskrivits som ett av världens vackraste universitetsmuseer.

2013 bjöd Bildmuseet på ett rikt och mångfacetterat utställningsprogram. Under året visades totalt 19 utställningar varav alla, med ett enda undantag, initierats och producerats av Bildmuseet. Intresset från allmänheten har varit mycket stort; under 2013 hade Bildmuseet över 80 000 besökare. Mediabevakningen av Bildmuseet har varit fortsatt positiv och hög under 2013 och flera av utställningarna väckte uppmärksamhet i nationell och internationell press och media. Av årets många utställningar kan nämnas *Sovjetisk mytologi i lettisk konst* producerad i samarbete med Nationalmuseet i Riga, Lettland, den spanske konstnären Daniel Canogars visuellt förföriska installationer med föråldrad media och teknik, sommarens presentation av den franska filmregissören, fotografen och konstnären Agnès Varda och höstens stora utställning *Theatrical Fields* i samarbete med Ute Meta Bauer, curator och rektor för konsthögskolan vid Royal College of Arts i London. Utställningen *Rawiya/Hon som berättar en historia*, med sex kvinnliga fotografer från Mellanöstern turnerade efter premiären på Bildmuseet till Malmö konsthall. Från maj och året ut kunde Bildmuseets besökare också njuta av Felice Varinis platsspecifika och lekfulla verk *Nio dansande bågar* i Bildmuseets entré.

Förutom våra utställningar kunde Bildmuseets publik också ta del av en omfattande programverksamhet med alltifrån forskarföreläsningar, konstnärssamtal, seminarier, workshoppar och filmvisningar. Ur det digra programmet kan speciellt nämnas Joan Jonas - en pionjär inom video och performance - och hennes performance *Reanimation* på Umeå Jazzfestival, en del i programmet för utställningen *Theatrical Fields*. Bildmuseet arrangerade också två välbesökta konferenser i anslutning till *Theatrical Fields* tillsammans med Konsthögskolan och Institutionen för kultur- och medievetenskaper med föreläsningar av internationella konstnärer och kulturteoretiker.

Vår satsning på att etablera Bildmuseet som ett besöksmål och det publika hjärtat på Konstnärligt campus fortsätter. Förutom utställningar och programverksamhet så har vi vidareutvecklat vår pedagogiska verksamhet under 2013. Allmänna visningar av pågående utställningar tillsammans med Öppen bildverkstad för alla åldrar alla helger under hela året, babyvisningar och Öppen kulturförskola i samarbete med Idéan Umeå kommun. Sammanlagt har 200 skolklasser besökt Bildmuseet för visning och verkstad under 2013. Det konstpedagogiska EU-projektet *Contemporary Self-Portraits* har också bidragit till att vi utvecklat nya givande samarbeten

med bildlärarutbildningen vid Umeå universitet och Umeå kommuns förskolepedagoger. Vi har under året märkt ett ökat intresse både för det nya Bildmuseet, Konstnärligt campus som helhet och Kulturhuvudstadsåret. Under året har Bildmuseet tagit emot totalt 100 studiebesök och bokade visningar. I augusti besökte också Hans Majestät Konungen och Drottningen Bildmuseet i samband med sitt besök i Västerbotten.

Arbetet med att kontinuerligt utveckla vårt värdskap, rutiner, ansvarsfördelning och den egna arbetsorganisationen har varit ett viktigt fokus under året. En annan stor del av arbetet har utgjorts av förberedelser och planering inför Kulturhuvudstadsåret. Under 2013 fortsatte också vårt arbete med att förbättra den fysiska miljön i den nya byggnaden rörande klimat, tillgänglighet m.m. Under hösten genomförde fastighetsägaren ett omfattande fönsterbyte i samtliga utställningssalar pga av kondensproblem och genom noggrann planering kunde detta fönsterbyte genomföras utan att museet behövde hålla stängt.

Ledorden för Bildmuseets nya verksamhet är *inspirerande, angeläget och välkomnande*. Målsättningen är att visa konst som berör visuellt, intellektuellt och känslomässigt. Vi eftersträvar ett rikt utbud av utställningar med internationell samtidskonst, visuell kultur tillsammans med konsthistoriska tillbakablickar. En medveten satsning görs på egenproduktioner och internationella samarbetsprojekt där Bildmuseet har Sverigeprämiären. Ett bevis på att verksamheten varit framgångsrik är att Bildmuseet under året rönt uppmärksamhet i den egna branschen. Bildmuseet utsågs till en av tre toppkandidater för Europarådets museipris *European Museum of the Year Award 2014*. Museet tilldelades också Umeåregionens Stora turismpris 2013 med motiveringen att Bildmuseet erbjuder ”en plats för upplevelse, reflektion och diskussion i en uppmärksammat byggnad. En plats som sätter Umeå på kartan och ett givet besöksmål för besökare från när och fjärran. Engagerande nationella och internationella utställningar tillsammans med en ren rejäl dos samverkan gör besöksmålet”.

BILDMUSEET
VISADE 19
UTSTÄLLNINGAR
UNDER ÅRET

2013 började med fyra utställningar, som öppnades under 2012 och pågick över årsskiftet: *Dayanita Singh / En fotografers äventyr*, *Francesco Jodice / Spectaculum Spectatoris*, *Signs of Conflict*, *Trådar / En mobil syjunta*, *Eve Morgenstern / Krisens fasader* och *Communitas*.

Den 27 januari öppnade sedan två utställningar med olikartad karaktär: *Sovjetisk mytologi i lettisk konst* och *Daniel Canogar / Quadratura*. *Sovjetisk mytologi i lettisk konst* visade måleri och skulptur från perioden 1945-1985. Utställningen fokuserade på socialistisk realism som en ideologiskt formad konstriktning och som en del av sovjetstatens politiska program. Utställningen var ett samarbete med Latvian National Museum of Art i Riga, Lettland. Daniel Canogars utställning *Quadratura* handlade om människans relation till den tekniska utvecklingen och om hur minne och identitet förändras genom ständiga uppgraderingar. I utställningen ingick bland annat verket *Sikka Magnum*, som producerades särskilt för Bildmuseet. Verket bestod av över trehundra DVD-skivor där de reflekterande ytor fungerade som projektionsytor för lika många filmer, som sedan speglades ut i rummet som en mosaik.

Året fortsatte därefter med utställningarna: *Rawiya / Hon som berättar en historia* och *Reynier Leyva Novo / El polvo, la sangre, el sueño común* som öppnade den 24 februari. I *Rawiya / Hon som berättar en historia* mötte besökarna fotografkollektivet *Rawiya*, som grundades 2009 av kvinnliga fotografer från Mellanöstern. Medlemmarna arbetar med projekt kring mänsklig värdighet och inriktar sig särskilt på kvinnors liv. I djupgående fotoessäer berättade de om människors erfarenheter och skildrade bland annat krigets följder och den egyptiska revolutionen. Till utställningen producerades också katalogen *Rawiya - Hon som berättar en historia / She who tells a story* (ISBN 978-91-7459-611-3) med texter av museichef Katarina Pierre, museiintendent Cecilia Andersson och Kaelen Wilson-Goldie, skribent och kritiker baserad i Beirut.

I utställningen *Reynier Leyva Novo / El polvo, la sangre, el sueño común* utforskade och iscensatte konstnären Reynier Leyva Novo olika versioner av Kubas förlutna, med särskilt fokus på perioden kring frigörelsen från Spanien 1898. Verken kunde också läsas i relation till dagens socialistiska kubanska samhälle och dess starka nationalism.

I samband med *Littfest - Umeås internationella litteraturfestival* och prisutdelningen för det nyinstiftade priset *Snöbollen* öppnade Bildmuseet den 16 mars en utställning med skisser och originalbilder ur den vinnande boken *Molly & Sus* av Klara Persson. Priset *Snöbollen* är den enda utmärkelsen i Sverige som uppmärksammar bilderboken som konstnärligt medium.

Den 4 maj öppnades utställningen *Farewell, my lovely*, som presenterade studenterna på masterprogrammet vid Konsthögskolan, Umeå universitet och deras verk i en gemensam utställning. Handledare för Masterprogrammet i fri konst var Florian Zeyfang och Julia Peirone.

I maj öppnades också utställningarna *Serier från norr* och *Felice Varini / Nio dansande bågar*. *Serier från norr* presenterade åtta serietecknare med olika

bild- och berättarstilar som gör serier för vuxna. Gemensamt är att de alla har anknytning till norra Sverige. *Serier från norr* producerades av Bildmuseet i samarbete med Skellefteå konsthall och tecknaren Jonas Lidström Isegrim. En vandringsversion av utställningen turnerade i Västerbottens län under 2013-2014. Utställningen *Felice Varini / Nio dansande bågar* var ett platsspecifikt arbete i museibygnadens entréväning. Det bestod av nio röda målade bågar, som var och en utgick ifrån och sammanband punkter i arkitekturen. Verket betonade rörelsen, aktiviteten, föränderligheten och ljusets variationer i rummet.

Den 2 juni öppnades utställningarna *Agnès Varda* och *Jacob Hashimoto / Superabundant Atmosphere*. På Bildmuseet visades ett urval dokumentära filmer från 60- och 70-talen samt nyare verk som visar på Agnès Vardas gränsöverskridande sätt att arbeta mellan biosalong och galleriets utställningsrum, mellan fotografi och film, det rörliga och det stilla. Bildmuseet samarbetade med Folkets Bio i Umeå som under första veckan av utställningsperioden visade några av Agnès Vardas långfilmer och ett urval kortfilmer till fri entré i sin biograf. I utställningen *Jacob Hashimoto / Superabundant atmosphere* möttes Bildmuseets besökare av en rumsinstallation av tusentals ellipser av bambu och vitt siden som hängde från taket i distinkta svarta trådar. Verket upptog hela utställningssalen och bildade en molnformation som tycktes tränga ned genom taket. I salens norra och västra fönsternischer visades också delar av verket *Infinite Expanse of Sky*.

Den 15 augusti öppnade utställningen *Owl Project*. Inspirerade av träsnickeri, hobbyelektronik och open source-teknologi skapade *Owl Project* innovativa och skulpturala musikobjekt på Bildmuseets fjärde plan. I kombinationen av digital teknik och traditionellt hantverk kunde instrumenten förstås som kritik mot slit-och-släng teknologi och en kommentar om interaktionen mellan människa och maskin.

Höstens stora satsning var utställningen *Theatrical Fields*, som öppnade den 29 september. *Theatrical Fields* utforskade det teatrala inom performance, film och video. I utställningen presenterades videoinstallationer av Judith Barry (USA), Stan Douglas (Kanada), Marcel Dzama (Kanada), Joan Jonas (USA), Isaac Julien (Storbritannien) och Constanze Ruhm (Österrike). Till utställningen hörde också ett program med filmer av Marie Louise Ekman (Sverige), Eva Meyer/ Eran Schaerf (Tyskland) och Ulrike Ottinger (Tyskland) som visades kvällar och helger i närvaro av konstnärerna. Konstnären Joan Jonas framförde också sin performance *Reanimation* i samarbete med jazzpianisten Jason Moran i ett samarbete med Umeå Jazzfestival. Två konferenser med inbjudna forskare och konstnärer ingick också i programmet. Konferenserna anordnades i samarbete med Konsthögskolan och Konstvetenskap vid Umeå universitet. *Theatrical Fields* var producerad av Bildmuseet och kuraterad av Ute Meta Bauer. Assisterande kurator var Anca Rujoiu.

Den sista utställningen för året var *Stéphane Couturier / Smältpunkt*. Utställningen på Bildmuseet presenterade verk ur Couturiers senaste serie. *Smältpunkt* var resultatet av hans fotografiska studier i Chandigarh, Brasília, Barcelona och Havanna. Genom en noggrann procedur har två negativ smälts samman till en bild. Resultatet gav illusionen av helt nya och fantastiska arkitektoniska kroppar och volymer.

Bildmuseets programverksamhet under 2013 har framför allt omfattat arrangemang som varit direkt knutna till aktuella utställningar: konstnärspresentationer, visningar, föreläsningar, workshoppar, filmvisningar, musikframträdanden, samtal, performance och en mobil syjunta.

En del evenemang, som till exempel *Humaniorafestivalen* i samarbete med Humanistiska fakulteten, en musik- och poesikväll med artisten Tor Lundmark och två konstvideoserier i samarbete med Universitetsbiblioteket på Konstnärligt campus samt Konsthögskolan i Umeå och Akademin Valand Fri konst, har dock varit helt fristående i förhållande till museets utställningar. Programverksamheten har huvudsakligen varit förlagd till tisdagskvällar, lördagar och söndagar.

Året inleddes med en serie workshoptillfällen i anslutning till utställningen *Trådar - en mobil syjunta*, där deltagarna kunde brodera SMS-meddelanden med hjälp av en omprogrammerad symaskin och samtala med forskare i interaktionsdesign om gamla och nya hantverkstekniker. I mars anordnade Bildmuseet tillsammans med Sara Lidmansällskapet ett halvdagsseminarium om Sara Lidman och hennes författarskap, *Sara och vänskapen i världen*. Ett samtal mellan konstnären och författaren Carl-Johan de Geer och förläggaren Tomas Olsson om Carl-Johan de Geers bok *Vi hade fel*, arrangerades i samarbete med Littfest - Umeås internationella litteraturfestival.

Sovjetisk mytologi i lettisk konst belystes av de lettiska konsthistorikerna och museikuratorerna Elita Ansona och Irēna Bužinska, Latvian National Museum of Art, Stella Pelše, Latvian Academy of Art, samt Lena Berggren, historiker vid Umeå universitet. Den spanske konstnären Daniel Canogar gav en visning av sin multimediautställning *Quadratura* och fotograferna Myriam Abdelaziz, Tamara Abdul Hadi, Laura Boushnaq och Dalia Khamissy (Rawiyakollektivet) presenterade sina fotografiska projekt i utställningen *Rawiya / Hon som berättar en historia*.

Under senare delen av sommaren inbjöd den brittiska konstnärgruppen *Owl Project* till en workshop i sin utställning *Ilog*, där deltagarna fick skapa egna digitala musikobjekt i trä, *Ilog Photosynthesisers*. En lördag i september arrangerades *Pilgatans kulturmarknad* som ett samarbete mellan Bokcafé Pilgatan, Kreativ Kollektiv, Verkligheten, ABF och Bildmuseet.

Höstens stora programsatsning var två serier i anslutning till utställningarna *Serier från norr* och *Theatrical Fields*. Workshops med serietecknare, föreläsningar och visningar inspirerade museets besökare till eget serieberättande. Till utställningen *Theatrical Fields* hörde ett omfattande program med två konferenser med Ute Meta Bauer, kurator, Michael Newman, Goldsmiths College, University of London, Judith Barry, konstnär, Stan Douglas, konstnär, Constanze Ruhm, konstnär, Isaac Julien, konstnär, Joan Jonas, konstnär, Mieke Bal, professor i litteraturteori och grundare av ASCA, högskolan för kulturanalys vid Amsterdams universitet, konstnärspresentationer och filmvisningar som genomfördes i

samarbete med Konsthögskolan och Institutionen för kultur- och medievetenskaper. Den amerikanska konstnären Joan Jonas framförde sin performance *Reanimation* tillsammans med jazzpianisten Jason Moran. Verket presenterades av Bildmuseet på Umeå Jazzfestival.

Årets programverksamhet avslutades med *Julmarknad* på Pilgatan och Bildmuseet där eldslukare, cirkusartister och kör underhöll. Den omfattande programverksamheten under 2013 möjliggjordes genom samverkan med flera olika samarbetspartners som till exempel andra institutioner och enheter vid Umeå universitet, Littfest - Umeås internationella litteraturfestival, Umeå Jazzfestival, Sveriges Allmänna Konstförening och Verkligheten. För fullständigt program, se förteckning i slutet av verksamhetsberättelsen.

Den pedagogiska verksamheten har under året bestått av visningar för bokade grupper, öppna visningar, skolprogram, Öppen bildverkstad, Öppen kulturförskola samt babyvisningar med måleri. Dessutom genomfördes under året workshops för konstnärer, studiedag för lärare och en sommarkurs.

Visningar och studiebesök

Det har varit fortsatt stort intresse för visning av huset och utställningarna. Bildmuseet har erbjudit gratis visningar för allmänheten lunchtid söndagar och onsdagar året runt. Under året har Bildmuseet också tagit emot 94 bokade vuxenvisningar samt 20 studiebesök av kultur- och museitjänstemän, politiker, forskare, ambassadpersonal och arkitekter m.fl. från Sverige och utlandet.

Öppen bildverkstad

Verksamheten på helgerna riktar sig till alla åldrar och ska inspirera till eget kreativt skapande. Under våren och hösten anordnades Öppen bildverkstad varje lördag och söndag kl 12-17 under ledning av två pedagoger. Under sportlovet, påsklovet och höstlovet var bildverkstaden extraöppen. Under sommaren var bildverkstaden bemannad på helgerna av en pedagog och de övriga dagarna fanns möjlighet att teckna serier på egen hand.

Teman i bildverkstaden 2013

SMS-broderi för hand och med en omprogrammerad symaskin i utställningen *Trådar, en mobil syjunta* (t.o.m. 17 januari)
 Väggmåleri inspirerat av utställningen *Sovjetisk mytologi i lettisk konst* (februari)
 Mediakonst - berättelser ljus och mörker, inspirerat av utställningen *Daniel Canogar / Quadratura* (mars)
 Bilderboksverkstad inspirerad av utställningen *Molly och Sus - Årets svenska bilderbok* (april)
 Serieverkstad inspirerad av utställningen *Serier från norr* (12 maj- 13 oktober)
 Drakverkstad inspirerad av utställningarna *Superabundant Atmosphere*, av Jacob Hashimoto (1 september - 13 oktober)
 Animation med iPads, bland annat inspirerad av utställningen *Theatrical Fields* (19 oktober- 12 januari) Under denna period visades Anne Carlqvists animation *Utflykten från 2012* i anslutning till bildverkstaden.

Öppen kulturförskola

Tillsammans med Idean - Umeå kommuns förskoleutveckling - fortsatte samarbetet med Öppen kulturförskola på fredagar kl. 11-15, vid 12 tillfällen under våren och vid 10 tillfällen under hösten. Verksamheten som har letts av en förskolepedagog från Idean samt en konstpedagog från Bildmuseet, har varit fortsatt välbesökt av föräldralediga med små barn med ca 30-50 vuxna och barn per tillfälle.

Babyvisning

Under våren och hösten fortsatte vi att erbjuda babyvisningar med måleri med ätbar färg. Vid tre tillfällen under våren och fyra tillfällen under hösten. (Maxantal för visningarna var 10 vuxna och 10 barn.)

Skolprogram

Under 2013 har Bildmuseet tagit emot totalt 147 skolklasser främst från förskolor, grundskolor och gymnasium. Medräknat är också ett antal vuxenstudierande från folkhögskolor och kurser i Svenska för invandrare. De har erbjudits visning av pågående utställningar samt bildverkstad med olika teman kopplade till pågående utställningar.

Teman för skolprogram 2013

SMS-broderi för hand och med en omprogrammerad symaskin i utställningen *Trådar, en mobil syjunta* (t.o.m. 17 januari)

Väggmålari inspirerat av utställningen *Sovjetisk mytologi i lettisk konst* (februari)

Mediakonst - berättelser ljus och mörker, inspirerad av utställningen *Daniel Canogar / Quadratura* (mars)

Bilderboksverkstad inspirerad av utställningen *Molly och Sus - Årets svenska bilderbok* (april)

Serieverkstad inspirerad av utställningen *Serier från norr* (12 maj- 13 oktober)

Drakverkstad inspirerad av utställningarna *Superabundant Atmosphere*, av Jacob Hashimoto (1 september - 13 oktober)

Animation med iPads, bland annat inspirerad av utställningen *Theatrical Fields* (19 oktober- 12 januari). Under denna period visades Anne Carlqvists animation *Utflykten* från 2012 i anslutning till bildverkstaden.

Sommarskola

Årets sommarkurs genomfördes under fem dagar i mitten av juni i samarbete med föreningen *Kulturstorm* och riktade sig särskilt till mellanstadieelever vid Hedlundaskolan - en skola som också har förberedelseklasser för nyanlända flyktingbarn. Den avslutande dagen redovisade eleverna för sina föräldrar hur de jobbat med t.ex. foto, animation och drakar. De fick också visa Bildmuseets utställningar för sina familjer. Kursen var kostnadsfri och de 15 deltagarna gavs möjlighet att utforska olika konstnärliga tekniker tillsammans med Bildmuseet och Kulturstorms pedagoger.

Konstföreningarnas dag

Den 30 november hölls en träff för ett 30-tal representanter från konstföreningar - främst från övre Norrland. Temat för dagen var konstpedagogiska metoder. Dagen arrangerades i samarbete med Sveriges Konstföreningar.

Contemporary Self-Portraits

Det konstpedagogiska EU-projektet *Contemporary Self-Portraits* som inleddes 2012 fortsatte också under 2013 med en rad aktiviteter.

I januari genomfördes fyra workshoppar tillsammans med Kulturverket för åk 4 med titeln *Sinnesporträtt*. 10 och 23 februari bjöds konstnärer och konststudenter in till en workshop kring foto och om självbiografiskt skrivande med Ilona Tanskanen från Åbo konstakademi i samarbete med Konstkonsulenten Region Västerbotten. De två träffarna var också en förberedelse för dem som ville söka stipendium till International School of Photography i Lettland.

Den 17 juni genomfördes en studiedag på Bildmuseet för lärare om självporträtt, i samarbete med Estetiska ämnen i lärarutbildningen. I juni inleddes planering av workshopperiod två med ett samarbete med Idean.

Delprojektet kallas *Barn sätter spår* och erbjuder fortbildning för förskolepedagoger kring hur man kan arbeta med små barn och självporträtt. Planeringen fortsatte under hösten och 12-13 november bjöds 300 förskolepedagoger in till inspirationsföreläsning med Maria Taube, konstpedagog från Moderna Museet. Projektet fortsatte sedan under våren 2014, med valbara workshops för pedagogerna.

Lokala samarbetsparter för *Contemporary Self-Portraits* har under 2013 varit Konstkonsulenten, Region Västerbotten; Idean, Umeå kommun; Estetiska ämnen vid lärarutbildningen, Umeå universitet; Kulturverket, Umeå kommun.

SAMTIDA
S J Ä L V P O R T R Ä T T ,
K U L T U R H U V U D S T A D S Å R ,
S U R V I V A L K I T

Contemporary Self-Portraits

Under året har EU-projektet *Contemporary Self-Portraits* [Samtida självporträtt] fortskridit. Det tvååriga samarbetsprojektet har initierats av Åbo Konstakademi och delfinansieras av EU:s kulturprogram. Bildmuseet deltar tillsammans med Estlands konstakademi, National College of Art and Design på Irland och International Summer School of Photography i Lettland. Projektets syfte är att utveckla konstpedagogiska metoder för att jobba med självporträtt i olika målgrupper. Projektets aktiviteter inkluderar workshoppar på varje ort, en gemensam publikation och ett slutsymposium som hålls i Umeå 2014.

I början av året avslutades en första workshop-period och förberedelser har under året gjorts för en andra workshop-period som framför allt kommer att äga rum under 2014. Förberedelserna som har gjorts har framför allt varit fortbildning för den egna personalen samt förskollärare som ska jobba med självporträtt för förskolebarn.

10-14 april deltog Bildmuseets intendent Lisa Lundström i ett gemensamt projekt-möte i Dublin, Irland, där alla samarbetsparterna redovisade första delen av projektet.

4-7 augusti reste Bildmuseets intendent Cecilia Andersson till den lettiska samarbetspartens master class i fotografi i Kuldīga, Lettland. Hon deltog bland annat i en portfolioväsning, där de deltagande studenterna fick respons på sina bilder.

/

Kulturhuvudstadsåret 2014

Planeringsarbetet inför Kulturhuvudstadsåret 2014 intensifierades under året. Några av de projekt som vi arbetat med för 2014 är en serie med separatutställningar med samiska konstnärer, totalt åtta stycken: Katarina Pirak Sikku, Marja Helander, Per Enoksson, Liselotte Wajstedt, Carola Grahn, Joar Nango, Geir Tore Holm, Anders Sunna. Vi har också samarbetat med Svenska institutet i Paris som planerar att visa några av dessa konstnärers arbeten för att på så sätt manifesteras kulturhuvudstadsåret i Paris. Andra projekt för 2014 är en utställning med konstnären Thilo Frank, en utställning med konstnären Shahzia Sikander, en utställning med verk av konstnären Leonor Fini, en omfattande grupputställning med samtida kinesisk konst från 1976 fram till idag samt en utställning med konstnären Rafael Lozano-Hemmers interaktiva ljus- och ljud-installationer.

Bildmuseet har erhållit ekonomiskt stöd från Umeå 2014 och Kulturkontakt Nord för utställningsserien med åtta konstnärer med samisk bakgrund. Vi har även beviljats ekonomiskt stöd från Umeå 2014 för utställningen *Leonor Fini / Pourquoi pas?*.

Bildmuseet har medverkat i de arbetsmöten som anordnats av Umeå 2014.

Bildmuseet ingår också i den grupp för universitetets deltagande i Kulturhuvudstadsåret som leds av Britta Lundgren, professor vid Institutionen för kultur- och medievvetenskaper.

/

Konstvandring på Umeå universitet. En guide till konsten på campus

Ett annat projekt som Bildmuseet genomför i samarbete med Statens konstråd, Institutionen för kultur- och medievvetenskaper, Enheten för kommunikation och internationella relationer vid Umeå universitet samt Akademiska hus uppmärksammar universitetets konstsamling med en publikation och en webbaserad guide på svenska och engelska som publiceras under 2014, samt ett program med guidade visningar. Huvudredaktör för konstguiden har varit intendent Brita Täljedal.

/

Survival Kit Festival 2014

Under året har planering inför konstfestivalen *Survival Kit* Umeå ägt rum, och från Bildmuseets sida har intendent Cecilia Andersson arbetat med detta. Nätverket *Survival Kit* är ett samarbete mellan konstnärliga aktörer i Riga och Umeå inför det gemensamma kulturhuvudstadsåret 2014. I båda städerna ställs frågor som Vart är vi på väg? Vilka förutsättningar finns för överlevnad i vår region och i världen i stort? Vilka kamper måste utkämpas, vilka strategier behöver vi för att överleva?

Huvudevenemanget utgörs av en konstfestival i Umeå som äger rum mellan 20 september och 19 oktober 2014. Ett trettiotal verk av konstnärer från när och fjärran väljs ut av en jury från de samarbetande institutionerna. Verken kommer att ha teknisk, estetisk och idémässig bredd och visas i centralt belägna byggnader som aldrig tidigare använts för att visa konst. I festivalen ingår också seminarier, filmvisningar, publika samtal, guidade turer och workshoppar.

Galleri Verkligheten är initiativtagare till *Survival Kit*, och projektet drivs i nära samarbete med Bildmuseet, Vita Kuben, Konsthögskolan i Umeå, Konstfrämjandet i Västerbotten och the Latvian Center for Contemporary Art samt Totaldobze, Riga.

Iaspis (International Artist Studio Programme In Sweden) är Konstnärsnämndens internationella ateljéprogram för yrkesverksamma konstnärer. Sedan år 1999 erbjuder Umeå en ateljéplats i upp till tre månader per år för utländska konstnärer och utställningskuratorer. Syftet är att utveckla kontakter mellan konstnärer i Sverige och aktörer på den internationella arenan och på så sätt bidra till konstnärlig fördjupning och förbättrade arbetsvillkor. Iaspis Umeå är ett samverkansprojekt mellan Bildmuseet Umeå universitet, Konsthögskolan Umeå universitet, Museum Anna Nordlander, Umeå Kommun, galleri Verkligheten och Vita kuban Norrlandsoperan.

Under 2013 har Sofia Johansson tagit över rollen som Bildmuseets representant i den lokala Iaspis-gruppen efter Brita Täljedal.

Iaspis Umeå utsåg den lettiska konstnären Maija Kurševa till årets stipendiat. Hon arbetade i Umeå 15 oktober - 20 november. Under vistelsen arbetade hon framför allt med teckning och tryckte screentryck på Konsthögskolan. Hon besökte fjällen och Ricklundgården under en helg samt gjorde ett besök hos Iaspis i Stockholm. Hon höll också en offentlig presentation av sitt konstnärskap på galleri Verkligheten den 4 november.

Under året har Iaspis i Umeå även tagit emot fyra expertbesök av kuratorerna Xabier Arakistan (Spanien), Andrea Thal (Schweiz), Tobi Maier (Brasilien) och Blanca de la Torre (Spanien).

Mediabevakningen av Bildmuseet har varit fortsatt positiv och hög under 2013, och speglar Bildmuseets breda publik. Vi har omtalats i allt från konst- och arkitekturtidskrifter som re:public och Mark, de stora riksmidiernas kultursidor och kulturprogram till populärpress som Hus & Hem och Nöjesguiden. TT spred under året 18 artiklar om Bildmuseet i riks- och regionalpress över hela landet. I SVTs Kulturnyheterna har en recensent "jublat över Bildmuseet utställningen med den spanske videokonstnären Daniel Canogar" och Dagens Nyheter placerade *Theatrical Fields* i topp bland höstens konsthändelser.

Svensk tryckt dagspress, fackpress, nyhetsbyråer och populärpress har under året publicerat minst 352 artiklar där Bildmuseet omnämns. Andelen nationell bevakning har varit högre än tidigare år. Drygt 40% av dessa artiklar har kunnat läsas i Umeås lokalpress, medan resten har en spridning från Norrbottens-Kuriren i norr till Kalmar-tidningen Barometern i söder. Lägger man till artiklar i de webbtidningar som bevakas blir summan 798, en ökning med 25 % från 2012 (källa: Retriever).

Störst spridning av årets utställningar fick *Rawiya* och *Sovjetisk mytologi i lettisk konst* genom TT Spektras artikel om vårens viktigaste konsthändelser. Också nyheterna om nomineringarna till Kasper Salinpriset och Council of Europe Museum Prize fick stor spridning över hela landet. I slutet av året kan man märka en uppgång bland de internationella mediernas intresse, dels i samband med nomineringen till det europeiska museipriset, men även i artiklar om Umeå som Europas kommande kulturhuvudstad.

Också sociala medier är viktiga kanaler att räkna med i vår tid, därför slutligen även en rad om det. Att våra besökare är nöjda och vill berätta för omvärlden om sina besök här har visat sig tydligt under året i form av många tusen blogg-inlägg, tweets och instagrabilder.

Öppettider

Tisdag	11-20
Onsdag-söndag	11-18
Måndag	Stängt

Besöksstatistik

Jan	5876
Feb	7465
Mars	7921
April	7258
Maj	8350
Juni	6120
Juli	6136
Aug	5160
Sep	7727
Okt	7881
Nov	6366
Dec	5010

Totalt 81267 besökare år 2013.

Ekonomi

Bildmuseets intäkter uppgick 2013 till 27,5 Mkr. Umeå universitet bidrog med 11,6 Mkr varav 1,9 Mkr i ett särskilt åtagande från Utbildningsdepartementet. Från Kulturdepartementet har Bildmuseet ett årligt stöd på 0,7 Mkr. Övriga externa bidrag - från Balticgruppen Design AB 6,4 Mkr, Umeå kommun 5 Mkr, Balticgruppens Donationsstiftelse 1,2 Mkr, Umeå kommun (projektbidrag Umeå2014) 1,4 Mkr, Kulturkontakt Nord (projektbidrag) 0,2 Mkr, EU-projektbidrag 0,1 Mkr - uppgick till 14,3 Mkr. Intäkter från försäljning uppgick till 0,9 Mkr.

Kostnaderna under 2013 uppgick totalt till 27,2 Mkr varav lönekostnader 9,3 Mkr, lokalkostnader 7,4 Mkr, avskrivningar 0,6 Mkr och driftskostnader 9,9 Mkr.

Årsbokslutet uppvisade därmed ett resultat för 2013 på 0,3 Mkr.

Styrelse

Dan Brändström, Stockholm, ordförande
Anders Berglund, studeranderepresentant (ht 2013)
Jan Björinge, representant från Umeå kommun
Anna Croon Fors, institutionen för Informatik
Leonela Lilja, studeranderepresentant KC
Erik Lundgren, institutionen för Molekylärbiologi
Anders Lundin, teknisk-naturvetenskaplig fakultet
Sara Sandström, Galleri Andersson/Sandström
Eva Skåreus, institutionen för Estetiska ämnen

Bildmuseets personal består vid årets slut av 14 personer:

Katarina Pierre, museichef
Cecilia Andersson, museiintendent
Mattias Andersson, museiassistent/museivärd
Anita Bengtsson, administratör
Olle Ebgren-Ljungblad, museitekniker (projektanställd)
Jonas Holmberg, museivärd
Sofia Johansson, museiintendent
Lisa Lundström, intendent pedagogik
Magnus Olofsson, museitekniker
Pierre Persson, museivärd
Brita Täljedal, museiintendent
Helena Vejbrink, informatör
Martina Wolgast, museivärd
Polly Yassin, museivärd

Timanställda konstpedagoger, museivårdar, tekniker:

Micaela Adolfsson
Josefin Bergman
Gabriel Bohm Calles
Lasse Brink
Mark Frygell
Anna Hillbom
Johanna Hästö
Karin Jonsson
Ingrid Klintskog
Elvine Lund
Fredrik Lyxzén
Stina Malmqvist
Denise Mångsén
Emma Mårtensson
Anna Neander
Karin Nordbrandt
Ann-Catrin Olsson
Kristoffer Palmgren
Matilda Rune
Sara Rylander
Matti Sumari
Linus Svensson
Alexander Svartvatten
André Talborn
Jan Öhrling
Johan Österholm

Praktikant: Kristoffer Wikner, museologiprogrammet, Umeå universitet (15/4 - 30/5)

2012-
2013

UTSTÄLLNINGAR /
FULLSTÄNDIG LISTNING

UTSTÄLLNINGAR
SOM ÖPPNADE 2012
MEN PÅGICK I
BÖRJAN AV 2013

Trådar / En mobil syjunta

- 2013/01/06

Vad händer när det långsamma broderiet möter det snabba språket? *Trådar / En mobil syjunta* väckte frågor kring vårt sätt att mötas, kommunicera och uttrycka oss.

Produktion: Riksställningar, Studieförbundet vuxenskolan, Bygdegårdarnas Riksförbund, Malmö högskola, Vi unga och konstnärerna Åsa Ståhl och Kristina Lindström

/

Francesco Jodice / Spectaculum Spectatoris

- 2013/01/13

Spectaculum Spectatoris är den italienske konstnären Francesco Jodices arkiv över dagens museibesökare, ett visuellt uppslagsverk över de människor som ger liv åt konsten på museer världen över. När det nya Bildmuseet öppnades i maj var han på plats för att porträttera Bildmuseets besökare. De filmade porträtten visades som installation på våning 4 (tom 9 dec) och som projektioner på museets fönster (tom 13 jan). Produktion: Bildmuseet

/

Dayanita Singh / En fotografs äventyr

- 2013/01/13

Dayanita Singh är en av Indiens mest framstående fotografer. Bildmuseet visade hennes magiska bildberättelser i en omfattande separatutställning - den första större presentationen av hennes arbete i Norden. Experimentering och gränsöverskridande har Dayanita Singh rört sig mellan dokumentärfotografi och samtida konst och utmanat tankar om fotografi och berättande. Produktion: Bildmuseet

/

Signs of Conflict

- 2013/02/03

Utställningen *Signs of Conflict* redovisade politiska affischer från olika fraktioner, partier och rörelser som var aktiva i Libanon under inbördeskriget 1975-90. Utställningen *Signs of Conflict* baserades på boken *Off the Wall. Political Posters of the Lebanese Civil War* skriven av Zeina Maasri, grafisk formgivare och universitetslektor i grafisk form vid American University i Beirut. Produktion: Bildmuseet

2012-
2013

UTSTÄLLNINGAR /
FULLSTÄNDIG LISTNING

Eve Morgenstern / Krisens fasader

- 2013/02/10

I den fotografiska serien *Krisens fasader* har Eve Morgenstern porträtterat dessa övergivna hem. Hennes färgfotografier är suggestiva porträtt av enskilda hem och de utgör starka bilder av dagens ekonomiska kris. Eve Morgenstern producerade serien *Krisens fasader* under en residensvistelse inom *Workspace*, ett konstnärsresidens-program vid Lower Manhattan Cultural Council. Produktion: Bildmuseet

/

Communitas

- 2013/02/10

Communitas gav exempel på konstnärers och arkitekters visionära idéer om städers möjliga framtid. Här visades experimentella strategier och lekfulla interaktioner som skapar nya berättelser i och om staden. Utställningen uppmärksammade olika discipliner och arbetsätt. De konstnärer och arkitekter som medverkade i utställningen var Die Baupiloten (Tyskland), Jordi Colomer (Spanien), Jimenez Lai (USA), Listen to the City (Sydkorea), myvillages.org (Tyskland, Holland, Storbritannien), m7red (Argentina), Royce Ng (Australien), PKMN (Spanien) och Rakett (Norge). Produktion: Bildmuseet

Sovjetisk mytologi i lettisk konst

2013/01/27 - 2013/04/21

Sovjetisk mytologi i lettisk konst visade måleri och skulptur från perioden 1945-1985. Utställningen fokuserade på socialistisk realism som en ideologiskt formad konstrikning och som en del av sovjetstatens politiska program. Konsten var strängt reglerad och konstnärens uppgift var att artikulera kommunismens ideal. Myterna som formulerades handlade om det lyckliga sovjetiska samhället och det sovjetiska folkets plikt känsla, arbetsflit och hjältemod.

I utställningen visades verk av Vladimirs Andrijenko, Aleksandra Briede, Jānis Briedis, Aleksejs Fjodorovs, Semjons Gelbergs, Tenis Grasis, Edgars Iltners, Eduards Kalniņš, Mihails Korņeckis, Emīls Melderis, Gunārs Mitrēvics, Anna Nollendorfa, Jānis Osis, Līvija Rezevska, Herberts Siliņš, Džemma Skulme, Aleksandrs Stankēvičs och Rita Valnere.

Sovjetisk mytologi i lettisk konst kuraterades av Elita Ansonē.

Produktion: Bildmuseet i samarbete med Latvian National Museum of Art i Riga, Lettland

/

Daniel Canogar / Quadratura

2013/01/27 - 2013/04/21

Filmmediets snabba tekniska utveckling utgör inspiration för den spanske konstnären Daniel Canogar. I sina installationer återanvänder han föråldrad teknik: 35 mm celluloid film, VHS-band och analoga TV-skärmar. Verket *Sikka Magnum*, som producerats särskilt för Bildmuseet, består av över trehundra DVD-skivor. På deras reflekterande ytor projiceras filmer som sedan speglas ut i rummet som en mosaik.

Daniel Canogars verk handlar om människans relation till den tekniska utvecklingen och om hur minne och identitet förändras genom ständiga uppgraderingar. Han föreställer sig att de daterade medier han använder representerar dessa förlorade minnen och identiteter. *Quadratura* hänvisar till renässansens teknik för att skapa tredimensionella effekter på plana ytor.

Daniel Canogar (f. 1964) arbetar med fotografi, video, skulptur och installation. Utställningen är hans första separatutställning i Skandinavien.

Produktion: Bildmuseet

/

Rawiya / Hon som berättar en historia

2013/02/24 - 2013/05/19

Fotografkollektivet *Rawiya* grundades 2009 av kvinnliga fotografer från Mellanöstern. Medlemmarna arbetar med projekt kring mänsklig värdighet och inriktar sig särskilt på kvinnors liv. I djupgående fotoessäer berättar de om människors

erfarenheter och skildrar bland annat krigets följder och den egyptiska revolutionen. Deras bilder ger en inblick i en region i stark förändring. De balanserar samhälleliga motsättningar samtidigt som de reflekterar över sociala och politiska frågor och stereotyper.

Rawiya, som på arabiska betyder "hon som berättar en historia", presenterade fotografiska projekt av Myriam Abdelaziz (f. 1976 Egypten, baserad i New York/Kairo), Tamara Abdul Hadi (f. 1980 Irak/Kanada, baserad i Beirut), Laura Boushnak (f. 1976 Kuwait, baserad i Sarajevo), Tanya Habjouqa (f. 1975 Jordanien, baserad i Jerusalem), Dalia Khamissy (f. 1973 Libanon, baserad i Beirut) och Newsha Tavakolian (f. 1981 Iran, baserad i Teheran).

Till utställningen producerades också katalogen *Rawiya - Hon som berättar en historia / She who tells a story* (ISBN 978-91-7459-611-3) med texter av museichef Katarina Pierre, museiintendent Cecilia Andersson och Kaelen Wilson-Goldie, skribent och kritiker baserad i Beirut.

Produktion: Bildmuseet

/

Reynier Leyva Novo / El polvo, la sangre, el sueño común

2013/02/24 - 2013/05/26

Med stort intresse för sitt lands historia utforskar, ifrågasätter och iscensätter Reynier Leyva Novo olika versioner av Kubas förflutna. Särskilt fokuserar han på perioden kring frigörelsen från Spanien 1898. *El deseo de morir por otros* (Viljan att dö för andra) består av avgjutningar av vapen som användes vid olika sammandrabbningar. Ett annat verk, *Los olores de la guerra* (Krigets dofter), utgörs av en samling parfymers som fått namn efter generaler och de platser där de ledde sina trupper. Verken kan också läsas i relation till dagens socialistiska kubanska samhälle och dess starka nationalism.

Reynier Leyva Novo (f. 1983) bor och verkar i Havanna. Han har deltagit i ett flertal utställningar i Kuba, samt på Venedigbiennalen (2011), MARTE (Museum of Contemporary art) San Salvador, El Salvador (2011); Liverpool biennial, Storbritannien (2010); A gentil carioca, Rio de Janeiro, Brasilien (2008). Det här är konstnärens första separatutställning utanför Kuba.

El polvo, la sangre, el sueño común översatt till svenska betyder: Dammet, blodet, den gemensamma drömmen. Produktion: Bildmuseet

/

Årets svenska bilderbok / Molly & Sus

2013/03/16 - 2013/05/05

Klara Perssons *Molly & Sus* utsågs till 2012 års bästa svenska bilderbok. I samband med prisutdelningen under *Littfest 2013* öppnade Bildmuseet en utställ-

ning med skisser och originalbilder till boken. Klara Persson, som har skapat både bild och text, mottog i mars 2013 det nyinstiftade priset *Snöbollen*, den enda utmärkelsen i Sverige som uppmärksammar bilderboken som konstnärligt medium. Priset delades ut under *Littfest* - Umeås internationella litteraturfestival. Boken presenterades i en utställning på Bildmuseet. *Molly & Sus* är Klara Perssons debutbok.

Under våren utsågs hon också till årets vinnare av priset *Slangbellan*, bästa debutbok i kategorin barn- och ungdomslitteratur 2012, som delas ut av Sveriges Författarförbund. Hon var en av de 31 bildskapare som medverkar i den stora illustrationsutställningen på barnboksmässan i Bologna, mars 2013. Samtidigt utkom hennes andra bok, *Maximilian & Minimilian*.

Produktion: Bildmuseet

/

Konsthögskolan / Farewell my Lovely

2013/05/04 - 2013/05/19

Efter fem års utbildning visar studenterna på masterprogrammet vid Konsthögskolan, Umeå universitet, sina verk i en gemensam utställning på Bildmuseet innan de går ut i arbetslivet som färdiga konstnärer.

Utställningen *Farewell, my lovely* presenterade fjorton masterstudenter som arbetar i olika medier och med olika uttryck: Josefin Bergman, Gabriel Bohm Calles, Arngrímur Borgþórsson, Jenny Carlsson, Kristoffer Grip, Andreas Knag-Danielsen, Caroline Ljuus, Elvine Lund, Anna Neander, Stina Persson, Tommy Persson, Julia Selin, Linus Svensson och Marte Edvarda Tidslevold.

Utställningen kuraterades av Joakim Borda, konstkritiker baserad i Norge och Sverige.

Handledare för Masterprogrammet i fri konst är Florian Zeyfang och Julia Peirone. Produktion: Bildmuseet och Konsthögskolan, Umeå universitet

/

Serier från norr

2013-05-18 - 2013-10-13

Serier från norr presenterade åtta serietecknare med olika bild- och berättarstilar som gör serier för vuxna. De hade alla anknytning till norra Sverige och i några av utställningens verk fanns det norrländska med.

De serietecknare som medverkade var: Max Andersson, Gerd Aurell, René Engström, Anneli Furmark, Armita Ghazinezam, Joanna Hellgren, Mats Jonsson och Sofia Karlström.

Under utställningsperioden gavs workshoppar med serietecknare, föreläsningar, seriekurs för pensionärer och annan pedagogisk verksamhet för att inspirera till eget serieberättande.

Bildmuseet samarbetade med Skellefteå konsthall kring utställningen *Serier från norr* och under 2014 ansvarar Skellefteå konsthall för turnéläggning av en mindre version av utställningen.

Turné i Skellefteå kommun: Ursvikens bibliotek: 02/12/2013-02/01/2014, Byske bibliotek: 07/01/2014 - 07/02/2014, Jörns bibliotek: 10/02/2014 - 10/03/2014, Bureå bibliotek: 11/03/2014 - 11/04/2014, Lövånger bibliotek: 14/04/2014 - 14/05/2014, Skellefteå stadsbibliotek: 19/05/2013 -19/06/2014

Produktion: Bildmuseet i samarbete med Skellefteå konsthall och tecknaren Jonas Lidström Isegrim

/

Felice Varini / Nio dansande bågar

2013-05-19 - 2014-01-05

I sina platsspecifika, tredimensionella målningar på väggar, tak och husfasader utgår Felice Varini från arkitekturen och rummet. Motiven är abstrakta geometriska former i stora format och klara färger, som till en början kan vara svåra att upptäcka. Utom när de betraktas från en viss punkt utgör de svårtolkade och till synes slumpmässigt utspridda färgfält. Men när man rör sig omgiven av fragmenten kan man plötsligt befinna sig på en punkt varifrån man upplever målningen som en sammanhängande, fritt svävande form.

För Bildmuseet hade konstnären skapat *Nio dansande bågar*, ett platsspecifikt arbete i museibygnadens entréväning. Det bestod av nio röda målade bågar, som var och en utgick ifrån och sammanband punkter i arkitekturen. Verket betonade rörelsen, aktiviteten, föränderligheten och ljusets variationer i rummet.

Felice Varini, född 1952 i Locarno och bosatt i Paris, har väckt internationell uppmärksamhet med sina verk på offentliga platser, bland annat i Frankrike, England, Japan och USA. På Bildmuseet presenterades han för första gången för en svensk publik. I maj 2013 invigde Felice Varini också ett nytt verk för King's Cross i London och ett annat verk för staden Salonde-Provence i södra Frankrike. Produktion: Bildmuseet

Agnès Varda

2013-06-02 - 2013-08-18

Redan med sin första film etablerade sig Agnès Varda (f. 1928) som en betydande gestalt inom fransk film; *La Pointe-courte* från 1954 anses vara starten på den Franska nya vågen.

På Bildmuseet visades ett urval dokumentära filmer från 60- och 70-talen samt nyare verk som visar på Agnès Vardas gränsöverskridande sätt att arbeta mellan biosalong och galleriets utställningsrum, mellan fotografi och film, det rörliga och det stilla. Många av Vardas filmer har politiska och feministiska dimensioner som t.ex. *Black Panthers* (1968), och *Women reply* (1975), där dokumentation och fiktion överlappar varandra. Under senare år har hennes filmer utvecklats till visuella installationer och på så vis vunnit nya åskådare.

Bildmuseet samarbetade med Folkets Bio i Umeå under första veckan av utställningsperioden och visade några av Agnès Vardas långfilmer och ett urval kortfilmer i sin biograf på Gärdesvägen 6. Filmerna hade fri entré. De filmer som visades var: *Cléo från 5 till 7*, 1962 / *Sjunger, sjunger ej*, 1976/ *Vagabond*, 1985/ *Efterskörd*, 2000 / *Agnès stränder*, 2008/ Kortfilmerna *Oh seasons, oh castles*, 1957, *Opera-mouffe*, 1958, *Pleasure of love in Iran*, 1976, *The so-called Caryatids*, 1984 och *Seven rooms, kitchen and bath*, 1984.

Produktion: Bildmuseet

/

Jacob Hashimoto / Superabundant Atmosphere

2013-06-02 - 2013-10-13

Jacob Hashimotos hänförande installationer består av många små objekt av bambu och siden eller papper som sätts samman till större kompositioner. Verken speglar hans fascination över skärningspunkterna mellan måleri och skulptur; abstraktion och landskap.

Bildmuseet visade *Superabundant Atmosphere* - en rumsinstallation av tusentals ellipser av bambu och vitt siden som hängde från taket i distinkta svarta trådar. Verket upptog hela utställningssalen och bildade en molnformation som tycktes tränga ned genom taket.

I salens norra och västra fönsternischer visades delar av verket *Infinite Expanse of Sky*, en installation uppbyggd av rektangulära pappersdrakar som är tryckta med himmelsblå färg och mjukt rundande vita molnformer. Verket var också synligt utifrån genom museets fönster.

Den amerikanske konstnären Jacob Hashimoto (f. 1973) är bosatt och verksam i Brooklyn, New York. Hans verk har bland annat visats i stora separatutställningar på MACRO i Rom, Studio la Città i Verona, Ronchini Gallery i London och Mary Boone Gallery i New York. Detta var den första presentationen av Jacob Hashimotos verk i Sverige. Produktion: Bildmuseet

Owl Project

2013-08-15 - 2013-09-15

Inspirerade av träsnickeri, hobbyelektronik och open source-teknologi skapade *Owl Project* innovativa och skulpturala musikobjekt.

I kombinationen av digital teknik och traditionellt hantverk kan instrumenten förstås som kritik mot slit-och-släng teknologi och en kommentar om interaktionen mellan människa och maskin. De väcker hantverksnostalgi men också frågor om en växande konsumtionskultur.

Utställningen på Bildmuseet visade bland annat två nya maskiner som undersöker potentialen av att skapa ljud. *BiSaw Synth* genererade intressanta ljud med hjälp av ett sågblad, och utförde dessutom uppgiften på ett humoristiskt sätt. Pedalmanövrerade *Treadle Synth* skapade elektroakustisk musik med både kraft och tempo. Den använde snurrande sågblad för att generera olika ljud-frekvenser samt pulserande ljus. Från varje sågblad uppstod ett nytt ljus och en ny ton eller ljud, något som i viss mån påminde om hur en klassisk Hammond-orgel fungerar.

Owl Project har sin bas i Manchester, industrialismens vagga, och består av konstnärerna Simon Blackmore, Antony Hall och Steve Symons.

Produktion: Bildmuseet

/

Theatrical Fields

2013-09-29 - 2014-01-05

Theatrical Fields utforskade det teatrala inom performance, film och video. I utställningen presenterades videoinstallationer av Judith Barry (USA), Stan Douglas (Kanada), Marcel Dzama (Kanada), Joan Jonas (USA), Isaac Julien (Storbritannien) och Constanze Ruhm (Österrike).

Till utställningen hörde också ett program med filmer av Marie Louise Ekman (Sverige), Eva Meyer/Eran Schaerf (Tyskland) och Ulrike Ottinger (Tyskland) som visas kvällar och helger i närvaro av konstnärerna. Konstnären Joan Jonas framförde sin performance *Reanimation* i samarbete med jazzpianisten Jason Moran.

Hur utställningens verk inspirerats av teatern och deras betydelse för samtida konst och konstteori diskuterades i två heldagsevenemang med öppna föreläsningar av konstnärer och forskare.

Theatrical Fields kuraterades av Ute Meta Bauer. Assisterande kurator: Anca Rujoiu.

Produktion: Bildmuseet

Stéphane Couturier/ Smältpunkt

2013-11-24 - 2014-01-05

Sedan början av 1990-talet har Stéphane Couturier fotograferat byggnader i stora städer. Han ser staden som ett instabilt och dynamiskt arkitektoniskt landskap, en levande organism intrasslad i oändliga rotsystem som ständigt tycks undfly människans vilja att kontrollera och planera.

Utställningen på Bildmuseet presenterade verk ur Couturiers senaste serie *Smältpunkt* och var resultatet av hans fotografiska studier i Chandigarh, Brasilia, Barcelona och Havanna. Genom en noggrann procedur har två negativ smälts samman till en bild. Resultatet gav illusionen av helt nya och fantastiska arkitektoniska kroppar och volymer.

Stéphane Couturier (f. 1957) är bosatt och verksam i Paris. Hans verk har bland annat visats på International Center of Photography i New York, Centre Georges Pompidou i Paris, Tinglado 2 i Tarragona Spanien och Ursula Blicke Foundation i Kraichtal Tyskland.

Produktion: Bildmuseet

JANUARI

SÖN 20/1 KL 14:00-15:30

Staden som berättelse

Panelsamtal om staden med kuratorkollektivet *Rakett*, Oslo, och konstnärgruppen *Expodium*, Utrecht.

SÖN 20/1 KL 16:00-17:00

Kvällspromenad med Expodium

Kvällspromenad med konstnärgruppen *Expodium*. I anslutning till utställningen *Communitas*.

SÖN 27/1 KL 14:00-18:00

Vernissage: Sovjetisk mytologi i lettisk konst och Daniel Canogar / Quadratura

Museichef Katarina Pierre öppnade två nya utställningar: *Sovjetisk mytologi i lettisk konst* och *Daniel Canogar / Quadratura*.

SÖN 27/1 KL 14:30

Konstnärspresentation

Konstnären Daniel Canogar presenterar sin utställning.

SÖN 27/1 KL 15:00

Föreläsning / Elita Ansonė

Sovjetisk realism som verktyg för att konstruera kommunismen. Föreläsning av intendent Elita Ansonė, Lettlands nationalmuseum.

TOR 31/1 KL 19:00

Föreläsning / Eyal Weizman

Föreläsning av Eyal Weizman, professor vid Goldsmiths College, University of London. Samarr: Arkitektthögskolan.

FEBRUARI

SÖN 3/2 KL 14:00

Föreläsning / Lena Berggren

Den totalitära estetikens ideologiska betydelse. Historiker Lena Berggren föreläser i anslutning till utställningen *Sovjetisk mytologi i lettisk konst*.

SÖN 10/2 KL 14:00

Föreläsning / Listen to the City

Eunseon Park och Kim Junho från konstnärskollektivet *Listen to the City* i Seoul gav en presentation i utställningen *Communitas* och lanserade en ny bok.

SÖN 17/2 KL 14:00

Tor Lundmark & Magnus Åström

Dikter och låtar med Tor Lundmark, fotografier av Magnus Åström. Med sig har de också inbjudna gäster som läser en dikt, sjunger en sång eller spelar.

TIS 19/2 KL 18.30-20.00

National videoscreening del 1

Konsthögskolan i Umeå och Akademin Valand Fri konst presenterar ett urval konstvideor av studenter.

SÖN 24/2 KL 14.00

Vernissage: *Rawiya / Hon som berättar en historia* och *Reynier Leyva Novo / El polvo, la sangre, el sueño común*

Två nya utställningar öppnas: *Rawiya / Hon som berättar en historia* och *Reynier Leyva Novo / El polvo, la sangre, el sueño común*.

TIS 26/2 KL 18.30-20.00

National videoscreening del 2

Konsthögskolan i Umeå och Akademin Valand Fri konst presenterar ett urval konstvideor av studenter vid Konsthögskolan i Umeå.

MARS

SÖN 3/3 KL 14.00-15.00

Föreläsning / Irēna Bužinska

Irēna Bužinska, Curator från Nationalmuseet i Riga föreläser i anslutning till utställningen *Sovjetisk mytologi i lettisk konst*.

TOR 14/3 KL 16.00-17.00

Föreläsning / Carl-Johan de Geer

Om modefotografi från Paris 1967. Konstnären och författaren Carl-Johan de Geer samtalar om sin nya bok med förläggaren Tomas Olsson.

LÖR 16/3 KL 14.00-18.00

Vernissage

Utställningen *Årets svenska bilderbok* öppnas. Klara Perssons *Molly & Sus* utsågs till 2012 års bästa svenska bilderbok.

TIS 19/3 KL 18.30-20.00

Videokonstprogram

I samarbete med Universitetsbiblioteket på Konstnärligt campus.

LÖR 23/3 KL 13.00-16.00

Sara och vänskapen i världen

Föredrag, teater och uppläsningar till minne av Sara Lidman. Författaren och journalisten Lawen Mohtadi tilldelas Sara Lidman-priset 2013.

SÖN 24/3 KL 14.00-15.00

Föreläsning / Stella Pelše

Konstkritik i Lettland under Sovjettiden. Föreläsning av konstvetaren Stella Pelše från Lettlands konstakademi. I utställningen *Sovjetisk mytologi i lettisk konst*.

APRIL

SÖN 7/4 KL 14.00-15.00

Visning av *Sovjetisk mytologi i lettisk konst*Intendent Sofia Johansson visar utställningen *Sovjetisk mytologi i lettisk konst*.

TIS 9/4 KL 18.30-20.00

Videokonstprogram

I samarbete med Universitetsbiblioteket på Konstnärligt campus.

TIS 21/4 KL 14.00-15.00

Visning av *Sovjetisk mytologi i lettisk konst*Intendent Brita Täljedal visar utställningen *Sovjetisk mytologi i lettisk konst*.

SÖN 28/4 KL 14.00-15.00

Visning av *Rawiya / Hon som berättar en historia*Museichef Katarina Pierre visar utställningen *Rawiya / Hon som berättar en historia*.

MAJ

LÖR 4/5 KL 14.00-16.00

Vernissage: *Farewell, my lovely*

Konsthögskolans masterutställning öppnas på Bildmuseet. Museichef Katarina Pierre, kurator Joakim Borda och Konsthögskolans prefekt Roland Spolander medverkar. Performance av Andreas Knag Danielsen.

SÖN 5/5 KL 14.00-15.00

Visning av *Farewell, my lovely*Joakim Borda, curator, visar Konsthögskolans masterutställning *Farewell, my lovely*.

TIS 7/5 KL 18.30-19.30

Visning av *Farewell, my lovely*Masterstudenter från Konsthögskolan presenterar sin utställning *Farewell, my lovely*.

LÖR 11/5 KL 13.00-14.00

Möt videokonstnären Peter RoseMöt filmaren och videokonstnären Peter Rose och se hans film *The Man Who Could Not See far enough*. I samarbete med MADE-festivalen.

SÖN 12/5 KL 14.00-15.00

Visning av *Farewell, my lovely*Masterstudenter från Konsthögskolan presenterar sin utställning *Farewell, my lovely*.

LÖR 18/5 KL 11.00-22.00

Kulturnatta med serier och performance på Bildmuseet

Bildmuseet firar ett år på Konstnärligt campus. Extra öppet med visningar, serieverkstad, performance och vernissage med jubileumskakor till våra besökare.

SÖN 19/5 KL 14.00-18.00

Vernissage: Felice Varini / Nio dansande bågar

Felice Varinis platsspecifika verk invigs i Bildmuseets entréplan. Konstnären medverkar.

SÖN 26/5 KL 14.00-15.00

Visning av Reynier Leyva Novo / El polvo, la sangre, el sueño común

Intendent Cecilia Andersson visar Reynier Leyva Novos utställning *El polvo, la sangre, el sueño común* [Dammet, blodet, den gemensamma drömmen]

FRE 31/5 KL 19.00

Agnès Varda, Cléo från 5 till 7, 1962

Filmvisning i anknytning till Bildmuseets utställning med Agnès Varda. I samarbete med Folkets bio.

JUNI

LÖR 1/6 KL 19.00

Agnès Varda, Sjunger, sjunger ej, 1976

Filmvisning i anknytning till Bildmuseets utställning med Agnès Varda. I samarbete med Folkets Bio.

SÖN 2/6 KL 14.00-18.00

Vernissage: Jacob Hashimoto / Superabundant Atmosphere och Agnès Varda.

Två utställningar öppnas: *Jacob Hashimoto / Superabundant Atmosphere* och *Agnès Varda*.

SÖN 2/6 KL 19.00

Agnès Varda, Vagabond, 1985

Filmvisning i anknytning till Bildmuseets utställning med Agnès Varda. I samarbete med Folkets Bio.

MÅN 3/6 KL 19.00

Agnès Varda, Efterskörd, 2000

Filmvisning i anknytning till Bildmuseets utställning med Agnès Varda. I samarbete med Folkets Bio.

TIS 4/6 KL 19.00

Agnès Varda, *Agnès stränder*, 2008

Filmvisning i anknytning till Bildmuseets utställning med Agnès Varda.
I samarbete med Folkets Bio.

ONS 5/6 KL 19.00

Agnès Varda, kortfilmerna *Oh seasons, oh castles*, 1957, *Opera-mouffe*, 1958, *Pleasure of love in Iran*, 1976, *The so-called Caryatids*, 1984 och *Seven rooms, kitchen and bath*, 1984

Filmvisning i anknytning till Bildmuseets utställning med Agnès Varda.
I samarbete med Folkets Bio.

AUGUSTI

LÖR 24/8 KL 10:00-18:00

Workshop med Owl Project

Skapa en ljudslinga och bygg in den i trä.

SÖN 25/8 KL 14:00-18:00

Vernissage: Owl Project

Utställningen Owl Project öppnas. Konsert och presentation.

SEPTEMBER

TIS 3/9 KL 18:30

Visning av *Serier från norr*

Museiintendent Lisa Lundström visar utställningen *Serier från norr*.

TIS 10/9 KL 18:00-21:00

Digital färgläggning av serier

Workshop med serietecknaren Armita Ghazinezam. I samarbete med HUMlab-X.

LÖR 14/9 KL 12:00-16:00

Pilgatans kulturmarknad

Ett samarbete mellan Bokcafé Pilgatan, Kreativ Kollektiv, Verkligheten, ABF och Bildmuseet.

TIS 17/9 KL 18:00-21:00

Serieworkshop med Anneli Furmark

Serieworkshop med serietecknaren Anneli Furmark.

TIS 24/9 KL 18:30

Föreläsning / Jonas Lidström Isegrim

Tecknade serier - en historik. Jonas Lidström Isegrim, serietecknare föreläser. I samarbete med Folkuniversitetet.

LÖR 28/9 KL 10:30-16:00

Konferens: Theatrical Fields, del 1

Heldag med föreläsningar av konstnärer och forskare. I samarbete med Konsthögskolan och konstvetenskap vid Umeå universitet. Medverkande: Ute Meta Bauer, kurator / Michael Newman, Goldsmiths College, University of London / Judith Barry, konstnär / Stan Douglas, konstnär / Constanze Ruhm, konstnär / Isaac Julien, konstnär.

SÖN 29/9 KL 14:00

Vernissage: Theatrical Fields

Utställningen *Theatrical Fields* öppnas. I utställningen presenteras videoinstallationer av Judith Barry (USA), Stan Douglas (Kanada), Marcel Dzama (Kanada), Joan Jonas (USA), Isaac Julien (Storbritannien) och Constanze Ruhm (Österrike). Närvarande vid vernissage: Ute Meta Bauer, kurator / Stan Douglas, konstnär / Constanze Ruhm, konstnär / Isaac Julien, konstnär.

OKTOBER

TIS 1/10 KL 18:30-20:00

Träff med serietecknare

Möt andra som delar din passion för serier.

SÖN 6/10 KL 14:00

Visning av Theatrical Fields

Museichef Katarina Pierre visar utställningen *Theatrical Fields*.

TIS 8/10 KL 18:30-20:00

Föreläsning / Mats Jonsson

Det svenska serieundret. Mats Jonsson, serietecknare och redaktör för Galago föreläser. I samarbete med Folkuniversitetet.

LÖR 19/10 KL 13:00-18:00

Humanoriafestival - Kärlek, humor och jordens undergång

Arrangerad av Humanistiska fakulteten, Umeå universitet.

TIS 22/10 KL 18:30

Aktuella konstverk och konstnärsskap

Presentation av Jennie Fahlström, verksamhetsledare vid Sveriges Allmänna Konstförening.

TIS 25/10 KL 19:00

Performance: Joan Jonas / Reanimation

En performance av konstnären Joan Jonas och jazzpianisten Jason Moran. I samarbete med Umeå Jazzfestival. Lokal: Norrlandsoperan.

LÖR 26/10 KL 13:00-16:45

Konferens: Theatrical Fields del 2

Halvdag med föreläsningar av konstnärer och forskare. Medverkade: Joan Jonas, konstnär / Mieke Bal, professor i litteraturteori och grundare av ASCA, högskolan för kulturanalys vid Amsterdams universitet.

NOVEMBER

SÖN 3/11 KL 14:00

Marie-Louise Ekman, *Stilleben*, 1985

Filmvisning av filmen *Stilleben* av Marie-Louise Ekman.

SÖN 5/11 KL 18:30

Ulrike Ottinger, *Freak Orlando*, 1985

Filmvisning av filmen *Freak Orlando* av Ulrike Ottinger.

SÖN 10/11 KL 14:00

Videokonst i flexhallen: Animerad film

I samarbete med Universitetsbiblioteket på Konstnärligt campus.

SÖN 17/11 KL 14:00

Videokonst i flexhallen: Animerad film

I samarbete med Universitetsbiblioteket på Konstnärligt campus.

TIS 19/11 KL 18:30

Eran Schaerf och Eva Mayer, *She Might Belong to You*, 2007/2013

Filmvisning av filmen *She Might Belong to You* av Eran Schaerf och Eva Mayer. Introduktion av konstnärerna.

SÖN 24/11 KL 14:00

Vernissage: *Stéphane Couturier / Smältpunkt*

Utställningen *Stéphane Couturier / Smältpunkt* öppnas. Konstnären medverkar.

DECEMBER

SÖN 1/12 KL 14:00

Visning av *Stéphane Couturier / Smältpunkt*

Intendent Cecilia Andersson ger en visning av utställningen *Stéphane Couturier / Smältpunkt*.

LÖR 14/12 KL 11:00

Julförsäljning

Julförsäljning i Bildmuseets shop.

Konst från hela världen

KONST: Stilbildande amerikaner, foto från Mellanöstern och sovjetisk mytologi. Det finns all anledning att se bortom de stora svenska namnen på landets konsthallar i vår.

Världens största konstnamn ur ett nordiskt perspektiv är Edvard Munch. Men den som vill förkovra sig under 150-årsjubileet gör det bäst i Oslo, där den norska konstnären uppmärksammas på snart varje institution. Här i Sverige står Thieliska för den enda större Munchutställningen.

VÄLKÄNDA NORDISKA NAMN finns det ändå gott om i den svenska konstvärlden. Moderna museet storsatsar på Hilma af Klint – av utställningskuratorn Iris Müller-Westermann framlyft som Sveriges svar på just Munch. Waldemarsudde visar Bruno Liljefors tillsammans med samtida naturfoto och i Göteborg är Helene Schjerfbeck huvudperson på Konstmuseet.

MEN VID SIDAN av de stora affischnamnen väntar samtidskonstnärer från hela världen på att upptäckas i vår. Bildmuseet i Umeå har i flera år satsat på internationell konst. I vår vill man genom det kvinnliga fotografkollektivet Raziya visa oss andra bilder från Mellanöstern än de vi är vana vid, samt ge en inblick i vad Sovjet betytt för Lettlands konst.

I Stockholm har Magasin 3 tagit hit Mika Rottenberg, New York-baserad konstnär vars surrealistiska videoinstallationer visar kvinnor med udda kroppsdelar, som extremt långa hår, långa naglar eller enorma muskler. I fabriks-

ALBIN DAHLSTRÖM.

NORMUND BRASLINS.

miljö tillverkar kvinnorna saker som smink och välservetter. Rottenberg är född i Argentina och uppvuxen i Israel och har visats på bland annat Tate Modern, MoMA och Whitneybiennalen.

FÖR DEN SOM vill dyka ner i den amerikanska samtidskonsten finns fler chanser i vår. Louisiana viger hela säsongen åt amerikansk konst, och museets stora popkonstutställning vandrar därefter vidare till Moderna museet. Bruce Nauman, ett av de främsta konceptuella amerikanska namnen, tar plats på Göteborgs konstmuseum, inte minst med de texter i neon som blivit hans signum.

Kanadensiska Janet Cardiff har gjort flera mäktiga ljudkonstverk; senast i höstas hördes hennes installation utifrån ett körestycke från 1500-talet på Historiska museet. I vår har besökare på Vandalorum i Värnamo chans att upptäcka henne och tyska kollegan George Bures Miller.

ELIN VIKSTEN
NEWSHA TAVAKOLIAN.

Göteborgs-Posten
17/01/2013

Bilder av ett annat liv

► Sex kvinnliga fotografer vill visa upp nya sidor av Mellanöstern

Det finns många stereotyper om kvinnor i Mellanöstern, och det är något det kvinnliga kollektivet Rawiya försöker komma bort ifrån. I morgon öppnar en utställning på Bildmuseet.

Det saknas inte bilder från Mellanöstern. Det är trots allt en region som är fylld av pressfotografer och nyhetsreportering.

Men det som rapporteras är som alltid bara en del av verkligheten, det finns andra liv också. För de sex kvinnorna i fotokollektivet Rawiya är det andra historier som lockar. De jobbar som pressfotografer, men när de ställer ut på Bildmuseet i Umeå är det andra perspektiv som får plats. Dalia Khamissy från Libanon har visserligen fokuserat på sitt lands inbördeskrig (1975-1990), men hon har porträtterat kvinnor som saknar söner eller män som kidnappades för att aldrig återvända. Sammanlagt förevann 17 000 personer.

– Det är kvinnorna som letar efter de förlovrade medan männen har sina arbeten att gå till, säger hon om sitt pågående arbete.

På en vägg sitter ett stort foto från en lägenhet som bombades under Israels krig 2006.

– Men det är inte ett pågående projekt, jag hoppas att det inte blir något mer krig, säger Dalia Khamissy.

Fotat på kyrkogårdar

Tamara Abdul Hadi från Irak och Kanada bor i Libanon och hon har också ett annorlunda perspektiv på livet och döden i sitt arbete. Hon har fotat en kyrkogård i Kairo och en i Irak och hur livet gestaltar sig där.

Livet?
Jo, faktiskt. På irakiska Najafs kyrkogård bor det folk.

– För oss är en kyrkogård säkrare än en hemstad. Det som har hänt i Najaf är att kyrkogården är större än själva staden.

I Najafs ligger för närvarande fem miljoner människor begravda.

Magdans i Egypten

Myriam Abdelaziz från Egypten har tagit sig an en utdöende konstform: magdans. För moderna egyptier anses magdans vara gammal och oväsentlig och för de moralkonservera-

FOTOGRAFER. Fotokollektivet Rawiya har en utställning som öppnar på Bildmuseet i morgon. Tamara Abdul Hadi, Myriam Abdelaziz, Dalia Khamissy är tre av de sex medlemmarna. FOTO: ISABELLE NORDHJELL

KYRKOGRÄDEN. Två pojkar spelar fotboll på kyrkogården i Najaf. Från serien "City of the dead", 2009. FOTO: TAMARA ABDOUL HADI

”I Najaf är kyrkogården större än själva staden.

Tamara Abdul Hadi.

tiva är det något fullt. Den kundgrupp som var mest uppskattade var turisterna men efter revolutionen har de avtagit. Det är en anledning att det bland de magdansöversom Myriam Abdelaziz porträtterat är ont om egyptiska kvinnor.

– Olyckligtvis ses magdansöversom andra klassens medborgare eller till och med som prostituerade. Jag ville hylla och fotografera dem innan formen

är utdöd, säger Myriam Abdelaziz.

De tre andra fotograferna i kollektivet Rawiya är Laura Boshnak från Kuwait, Tanya Hajjoujoua från Jordanien samt iranskan Newsha Tavakolian.

TEXT

Lars Böhlin

090-19 04 11
lars.bohlin@folklbladet.se

► KONST

Novo tittar tillbaka på Kubas nationalism

På Kuba är nationalismen väldigt stark. Reynier Leyna Novo undrar varför det är så.

I utställningen för Reynier Leyna Novos första separatutställning ligger några plastvapen, ett pussel, här finns några parfymflaskor och på väggen hänger en skärm på vilken en gitarr spelar musik.

Den gemensamma nämnaren för detta är Kuba.

Regimen bär arvet

Allt går tillbaka till 1800-talet då Kuba frigjorde sig från Spanien och skaffade sig en nationalistisk känsla, något som fortfarande är väldigt levande på Kuba. Den kommunistiska regimen anser sig bära på arvet från frigörelsen.

– Nutiden formas i det förflutna, konstaterar Reynier Leyna Novo och tillägger:

Konstnären Reynier Leyna Novo ställer ut på Bildmuseet med start i morgon. FOTO: ISABELLE NORDHJELL

– Men den nya generationen är inte intresserad av historien.

Vapen av glas i hans utställningen är alltså referenser till frigörelsekriget, pusslet förställer generalen Jose Martis vandring-

Parfymen har fått namn efter generier och de platser där de ledde sina trupper.

är på Kuba, parfymerna är tolkningar av berömda slags förmodade dofter och musiken som gitarristen spelar på videon är tolkningar av nationalsången.

Tomrummen lockar

Men även om Reynier Leyna Novo är intresserad av historien är det inte den officiella versionen som lockar honom mest utan just tomrummen.

– Historien skrivs av var och en.

Lars Böhlin

lars.bohlin@folklbladet.se 090-19 04 11

”Utställningen är verkligen en fullträff”

24 januari 2013

Bildmuseet i Umeå går sin egen väg vid sidan av museerna i Stockholm. Dennis Dahlqvist jublar åt deras senaste utställning med den spanske videokonstnären Daniel Canogar.

Spanjoren Daniel Canogar gör konst som kretsar kring människans förhållningssätt till den tekniska utvecklingen. Vår konstkritiker Dennis Dahlqvist tycker att hans nya utställning, som öppnar på söndag, är ett utmärkt exempel på att Bildmuseet i Umeå gör något riktigt bra just nu.

- Den här utställningen är verkligen en fullträff. Canogars installationer bevisar att även så eteriska verk som video och film kan ha en intressant skulptural form. Som till exempel Sicca Magnum, en video projicerad på 300 dvd-skivor. Glamourös samhällskritik. Kan det bli bättre?, säger han bland annat.

Se hela recensionen här ovanför!

Foto och klippning: Andreas Hult

Kulturnyheterna kulturnyheterna-webb@svt.se

SVT, Kulturnyheterna
(hemsida)
24/01/2013

 Facebook

 Twitter

E-post

Skriv ut

REKOMMENDERAT

BILD: NEMESA TAKVADJUK

BILD: NEMESA TAKVADJUK

kollektiva rebeller

UTSTÄLLNING: Rawiya / Hon som berättar en historia

Trött på förutsägbara bilder från Mellanöstern? Fotografierna i kollektivet Rawiya är alla kvinnor, och vill tillsammans motarbeta stereotyper och skapa ny, genomtänkt bildjournalistik från regionen de kommer ifrån. Rebellfruar i revolutionens Syrien; egyptiskor som tar del av våren genom att lära sig läsa; mjuka, halv nakna porträtt av arabiska män

och imaginära cd-omslag för sångerskor vars skivor kunde ha släppts – om den iranska regimen hade tillåtit det. Se projekten på www.rawiya.net – eller besök Bildmuseet i Umeå där kollektivets sex medlemmar ställer ut till den 19 maj.

Moa Karlberg

ÖKOLOGISKT. Maria Sundström, konstpedagog Bildmuseet, framställer själv ätbara färger av livsmedel som bär, frukt, välling och filmjök.

FOTO: YVONNE RITTVALL

Ätbara färger gör konst till en riktig barnlek

► Intresset är mycket stort för Bildmuseets babyvisningar

Bildmuseet satsar på babyvisningar där barn upp till 15 månader tittar på konst och målar med ätbara färger.

– Forskning visar att även små barn kan uppleva konst, säger Lisa Lundström, intendent, ansvarig för den pedagogiska verksamheten på Bildmuseet.

Det är hårt tryck på Bildmuseets babyvisningar som utvecklats från testverksamhet till permanent inslag i verksamheten. En gång i månaden hålls arrangemanget där man "tektittar" på utvalda verk i Bildmuseets utställningar och sedan provar olika tekniker i bildverkstaden.

– Efterfrågan och intres-

set är mycket stort. Grattibiljetterna tar slut väldigt fort, konstaterar Lisa Lundström.

Ett eget koncept

Idén till babyvisningarna kläcktes av Maria Sundström, bildkonstnär och konstpedagog från Hörnefors. Hon har tidigare jobbat med barn och bilder i projektet Läs rätt för lärsbiblioteket i Härnösand.

Här fick personal inom landstinget, polisen, förskolan, biblioteket, som möter små barn, en inblick i hur man kan arbeta med språk och bilder. Inspirerad av Moderna museets bildverkstad utvecklade Maria Sundström Bildmuseets eget koncept för babyvisningar.

– Här leker vi oss genom konsten. I konsattsamtalet är även den ätbara färgen.

UNGA TALANGER. Ett första möte med konsten, i samspel med föräldrarna, erbjuds under Bildmuseets babyvisningar.

gjord på livsmedel viktig. Vår färg luktar gott, känns olika, har olika volym och väcker sinnen, säger Maria Lundström.

Vad är det viktigt att satsa på babyvisningar? – Forskning på spädbarnsomsorg visar att al-

la kulturyrningar stimulerar utvecklingen, säger Lisa Lundström.

– Är man tidig i bildspråket är man tidig i andra språk också, säger Maria Sundström.

Nyligen gjordes en babyvisning i Bildmuseets må-

glände utställning Daniel Canogar/Quadratura där multimediala installationer visas i ett mörkt rum. Med fascinerande intresse och lugn betraktades verken närmare.

Kroppsmåleri

I bildverkstaden målades sedan, med stor energi, bilder både på plastduk och på egna och andras kroppar.

– Att detta sker på barnens villkor är jätteroligt och viktigt, anser Charlotte Håkansson som målats i ansiktet av tvillingarna Albin och Alice, åtta månader.

– Barnen blir aktiva, pekar och tar kontakt. Att se utställningarna, på ett avslappnat sätt, är bra för mig som mamma också, anser Ulrika Breitenau.

Yvonne Ritqvist

0800 20 20 20

”Vi leker oss genom konsten. Vår färg luktar gott och väcker sinnen.

Lisa Lundström

Folkbladet
28/02/2013

Barnens tecknade bilder blir till egen film

BILDMUSEET. När jullovet regnar bort och det mesta känns grått och trist kanske det kan pigga upp med ett eget litet filmprojekt. I Bildmuseets bildverkstad kan besökare i alla åldrar få prova på att göra sina egna animerade filmer.

När VK besökte Bildmuseets bildverkstad på lördagen var det animerade filmer på programmet. Det klipptes och ritades kring borden och med iPad på stativ kunde de kreativa besökarna skapa sina egna kortfilmer.

– Vi brukar göra egna Lego-filmer hemma, så vi vet redan hur man gör, berättar bröderna Vidar och Elmer Öström.

Uppsala-bröderna är på julbesök i Umeå hos farfar och farmor. De har full koncentration på sin kortfilm som håller på att vika fram.

– Den ska heta Sagans om spindel som blev en mutant, säger Elmer.

De har ritat, klippt ut, flyttat och fotat sina olika pappfigurer nästan 100 gånger redan. Inade myror, spindlar och giftflugor ingår i rollistan.

Det är inte alla besökare som har kommit så långt.

Konstpedagogerna Karin Jonsson och Anna Hillbom ger tips och visar besökare hur de kan komma i gång genom att använda olika material och tekniker.

– Det roliga är att man inte behöver följa några regler, det är bara att låta fantasin flöda, säger Anna Hillbom.

Bröderna Vidar och Elmer Öström från Uppsala är på besök i Umeå och passar på att spendera några timmar i Bildmuseets bildverkstad. – Vi har gjort en tecknad film om en spindel som äter en fluga och förvandlas till en mutant, berättar Elmer. FOTO: PER LARSSON

Hon är själv student på konsthögskolan och arbetar extra i bildverkstaden på helgerna.

– Det är väldigt roligt att få inspirera alla som vill vara lite kreativa en stund, säger Anna Hillbom.

Under jullovet har bildverkstan extraöppet mellan 13-17 både den 2 och 3 januari.

EVA EMADÉN

■ Så gör du egna animerade filmer

Använd stativ till den kamera eller iPad du använder.

Var påhittig, använd **oväntade**

material som lera, snören och fågelhörn. Fastna inte i filmens handling. Det kan vara en **abstrakt film**, med former, fär-

ger och rörelser. Prova **gratisappen Stop Motion**, den är enkel att använda. Lägg till musik och ljudeffekter, och ha tålamod!

Västerbottens-Kuriren
30/12/2013

Sorgglöst sidenmoln att vila under

UTSTÄLLNING: JACOB HASHIMOTO / SUPERABUNDANT ATMOSPHERE

Till den 3 oktober, Bildmuseet, Umeå.

För första gången under sin över 15 år långa karriär ställer Jacob Hashimoto ut i Sverige. Utställningen fyller en hel våning med hans vision om att det abstrakta ska möta landskapet. Tusentals ovaler av siden spända över varsin bamburam bildar tillsammans en illusion om att ett tyngdlöst moln hänger ner från taket. Intrycket kompletteras av blåa drakar från en av konstnärens föregående utställningar.

Jacob Hashimoto föddes 1973 i USA där han fortfarande bor. Han ser sig som amerikan, men tar tillvara på sitt japanska arv på ett nytänkande sätt. Hans lek med former i stora rum är kända för att ge rymd för både kropp och själ. Konstnären själv beskriver sina utställningar som kulturlandskap, influerade av olika tidsepoker och delar av världen som vävts samman.

Jag får en känsla av att Hashimoto genom sin enkla, men sorglösa utställning vill få besökaren att lugna ner sig lite, ta och lägga sig under sidenmolnet en stund och filosofera.

JULIA MALMSTEN

Jacob Hashimoto under sin installation Infinite Expanse av pappersdrakar.

Arkitekten
06-07/2013

NY SERIE. I utställningen Serier från norr ställer åtta serieskapare ut originalteckningar. Anneli Furmark visar upp en helt ny serie som ska ingå i ett kommande album som hon jobbar med.

Lokala serier breder ut sig

► Bildmuseet visar upp åtta serieskapare med norrländsk anknytning

När Anneli Furmark gick Konsthögskolan ansågs serier inte vara särskilt fint. Sedan dess har mycket hänt. Idag öppnar en utställning på Bildmuseet med henne och sju andra tecknare.

Idag är Umeåbon Anneli Furmark en etablerad serieskapare med album som "Fiskarna i havet" och "Jordens medelpunkt" bakom sig. Hennes intresse för serier är gammalt och när hon på 1990-talet gick på Konsthögskolan i Umeå bjöd hon in några föreläsare.

– Jag tog hit några grabbar från Gäddede, men det har hänt så mycket sedan dess.

Hon beskriver hur serieskaparna möttes av skeptiska blickar från studenterna.

Åtta som ställer ut

I dag är situationen annorlunda och ingen tycker det är konstigt när Bildmuseet startar en utställning med

IRAN. Armita Ghazinezam visar bland annat upp bilder från sin tid i Iran.

åtta serieskapare som har norrländsk anknytning. Det handlar bara om vuxenserier men även det spektrat är breddat stort. Här finns serier överhoppade av text jämte sådana som bara berättar i bilder; det är flög och svartvitt; dystert och vardagligt; norrländsk vintur med 30 minusgrader samt skildringar av livet i Teheran.

Hur går trenderna inom serierna?

– Jag tycker att det självbiografiska har matats, säger Anneli Furmark.

Själv säger sig Anneli Furmark ha återgått till att läsa äldre serier, och en serieskapare hon inspirerats av är kanadensaren Seth. Det syns i "Skuldspörens" som hon presenterar här och som ska ingå i nästa album som hon arbetar med.

Norrbyrås historia

En kollega från Konsthögskolan som gör serier mer när hon känner att det passar in med vad hon vill göra är Gerd Aurell. På Bildmuseet ställer hon ut en ny serie som handlar om

KONSTNÄRER. Anneli Furmark och Gerd Aurell gick samtidigt på Konsthögskolan i Umeå.

Norrbyrås som inspirerats av ön där Frans Kempe vill skapa ett utopiskt samhälle.

– Historien är mycket text men jag kände att den kunde lyftas fram med bilder. Norrbyrå är dessutom så bildnäsligt.

Publicerad på nätet

En yngre serieskapare som publicerat sig på webben är Armita Ghazinezam. Hon har två teman i sitt skapande; dels lokala Umeåberättelser som ruggschauflören, dels historier från Teheran där Armita Gha-

zinezam bodde medan hon utbildade sig till guidemed.

– Ganska snabbt blev jag inslängd i hur det är att vara vanlig mänskliga i Iran, det är något helt annat än att vara där som turist. Är du till exempel ensam kvinna i en tunnelbanevagn kan du får det ganska besvärligt.

Att Armita Ghazinezam publicerat sig på nätet innebär att hon har kunsknat läsas i Iran men där har censuren gjort det besvärligt.

– Det är lite svårt att komma åt mina bilder

Fakta

Öppnar idag

► I dag klockan 19.00 öppnar utställningen Serier från norr där åtta serieskapare ställer ut originalbilder. Utställningen pågår till 13 oktober.

► De medverkande är Max Andersson, Gerd Aurell, René Engström, Anneli Furmark, Armita Ghazinezam, Joanna Helgren, Mats Jonsson och Sofia Karlström.

TEXT

Lars

Böhlén

090 47 19 10

lars.bohlen@folkladet.se

FOTO

Per A

Adaten

090 47 19 10

per.a.adaten@folkladet.se

Folkbladet
10/05/2013

Arkitekturen och rumm

HITTA UTSIKTSPUNKTEN. Felice Varini jobbar med verkligheten, i stället för att avbilda den. För första gången har han nu arbetat med Umeås ljus och på söndag visas hans verk Nio dansande bågar – ett verk som kräver lite list och letande för att kunna beskådas i sin helhet.

KONST. Den schweiziske konstnären Felice Varini är nog så med att betona att han inte sysslar med installationer. Han är målare. Men i stället för duk använder han sig av färdiga utrymmen; väggar, tak, husfasader, ja, ibland har det till och med blivit berg.

Det är alltså arkitekturen och rummet som är den egentliga installationen, den verklighet som Varini ger sig in i och målar, inte av, utan på. I stället för dukens två dimensioner använder han sig av verklighetens tre.

På söndag invigs hans verk Nio dansande bågar i Bildmuseets entréplan. Än är det inte klart. Själv var han på plats förra veckan, men de sista dagarna före invigningen är det assistenten Cyrille Martin som får slutföra det praktiska arbetet, medan Varini befinner sig i London för att ta sig an det urbana landskapet kring King's Cross.

Men projektet De nio bågar startade redan när Bildmuseet fortfarande var en byggarbetsplats. Då var Varini på besök, kollade in platsen och tog sig en rejäl promenad runt Umeå för att suga in ljus, färg och atmosfär.

När huset stod klart var han tillbaka. Då började det egentliga konstnärliga arbetet: att hitta en utsiktspunkt.

Varje verk som Varini skapar har en sådan utgångspunkt, en viss plats från vilken han skapar sina geometriska former så att de bildar ett mönster, en helhet.

Hittar besökarna den utsiktspunkten ser de hela verket, även om de, som i fallet med De nio bågar, måste vrida huvudet och låta blicken vandra till vinklar och vrår.

Och om de inte hittar utgångspunkten, om de så att säga går vilse någonstans i eller vid sidan om verket?

Gör inget. För verket lever också i sina enskilda delar, i sina lösa fragment. Och kan då, med en annan utgångspunkt, fungera för ett nytt utforskande av målningens olika delar.

– För Bildmuseets entréplan ville jag göra ett verk som tar fasta på rörelsen, aktiviteten, föränderligheten och ljusets variationer. Därför valde jag

■ Det här är Felice Varini

Felice Varini är född 1952 i Locarno, Schweiz och är numera bosatt i Paris. Han började som traditionell målare men via teaterarbeten med dekor och scenografi utvecklades hans platspecifika målningar på väggar, tak och husfasader.

Han har skapat verk i bland annat Frankrike, England, Japan och USA. Nu presenteras han för första gången i Sverige. Hans verk i Bildmuseets foajé heter Nio dansande bågar och har vernissage på söndag. Konstnären kommer att finnas på plats under helgen. Verket blir kvar fram till mitten av oktober.

Assistenten Cyrille Marin slutför det praktiska inför invigningen.

att jobba med kurvor och bågar. Vissa av bågarorna hamnar nära varandra, några korsar varandra, de bryts och fragmenteras. De ger intryck av att vara fria fragment i rummet, förklarar Varini.

Varini målar abstrakt, men han krånglar inte till det. Motiven är enkla geometriska former som fyrkanter, trianglar, cirklar eller bågar. I allmänhet använder han sig av endast en färg och alltid av primärfärger som rött, gult, blått, svart, vitt.

Anledningen är att för den målare, som likt Varini har lämnat ateljén och gett sig ut i verkligheten, inte för att avbilda den, utan för att arbeta tillsammans med den, gör den nya samarbetspartnern halva jobbet.

– Den givna arkitekturen är ju förutsättningen för mitt verk. Jag behöver inte konstruera avancerade eller komplicerade former i målningen. Det sköter verkligheten om, den förändrar och förvanskar mina former helt efter eget kynn.

Och det är med färgerna som med formerna. De förändras från morgon till kväll, från dag till natt. När solen, molnen och skuggorna gör sin del av jobbet, improviserar och arbetar i växelverkan, varför ska då konstnären bry sig alltför mycket om att ta fram sofistikerade färger?

Det norrländska ljuset har Varini aldrig tidigare haft som samarbetspartner. Men det är en utmaning som har lockat honom, och nya förutsättningar väcker alltid hans konstnärliga nyfikenhet.

– Ljuset i Umeå intresserar mer än det oroar mig...

ANDERS SJÖGREN

■ Några av Varinis tidigare verk:

et som utgångspunkt

Koppling till Searching for Sugar Man

Finns det en koppling mellan Felice Varinis verk och Malik Bendjellouls Oscarsvinnare Searching for Sugar Man? Jodå, filmens förtexter.

I förra veckans Kobra, som handlade om det analogas återkomst inom konsten, berättade Bendjelloul om hur han fick idén till förtexternas klippa-klistra-tejpa teknik. Den kom från hans möte med Varini år 2006 och det Kobra-reportage han då gjorde om konstnären och hans tredimensionella målningar.

Det Bendjelloul bland annat fastnade för var det rent fysiska i Varinis sätt att arbeta. Hur han "bygger för hand" och skapar nya mönster i ett material, eller en struktur, som redan finns.

Felice Varini fanns själv på plats i Umeå när programmet sändes. När han fick klart för sig varför han figurerade i Kobra blev han mer än nöjd. Han har sett Searching for Sugar Man på bio i Paris och tyckte mycket om den.

Men att han själv hade fungerat som en av inspirationskällorna till filmen, det hade han ingen aning om...

ANDERS SJÖGREN

På söndag invigs Felice Varinis verk. Sju dansande bågar i Bildmuseets entréplan. FOTO: PER A. ADSTEN

"Otto rettangoli rossi", LAC museo d'arte contemporanea città di Lugano.

"Huit carrés" (détail). Utställning i Versailles år 2006 av Orangerie du château de Versailles.

"Vingt trois disques évidés plus douze moitiés et quatre quarts", Paris 2013 i utställningen "Dynamo", Grand Palais.

"Suites de triangles", Estuaire 2007, Saint Nazaire.

FOTO: ANDRÉ MORIN

Första stora skandinaviska utställningen om Agnès Varda

"Illusionen är total och helt underbar"
(1:57 min)

Agnès Varda. Foto: Ingvar Karmhed/Scanpix

På Bildmuseet i Umeå visas nu för första gången i Skandinavien en stor utställning om den franska filmaren och fotografen Agnes Varda. Här visas ett urval dokumentära filmer från 60- och 70 talen men även nyare verk.

På senare år har Agnes Varda alltmer arbetat med visuella installationer av de mest skilda slag och fortfarande vid fyllda 85 år är hon ytterst aktiv. Kulturnytts Kerstin Berggren begav sig till Bildmuseet för att titta närmare på vad denna franska konstnär arbetat med under snart sex decennier.

Publicerat tisdag 11 juni 2013 kl 15:14

➔ DELA

Nyckelord

[Recensioner](#)

[Konst / Form](#)

[Konst- och formrecensioner](#)

Kerstin Berggren

Kulturnytt

kerstin.berggren@sr.se

Sveriges Radio,
Kulturnytt(hemsida)
11/06/2013

Foto: Agnès Varda/Ével Ternaux

1. "Les gens de la terrasse (People on the terrace)", 2009. Installation med svartvitt fotografi och videoloop.
2. Från filminstallationen "Ulysses", 1982.
3. Porträtt av Agnès Varda.

Berusande bilder av vatten

Den franska multikonstnären Agnès Varda ägnas en utställning på Bildmuseet i Umeå. Helena Lindblad sveps med av 85-åringens lekfullheter vid stränder och hav.

Agnès Varda

Bildmuseet, Umeå. Visat 10 m 18/6.

● Hon gjorde sin stilbildande debutfilm "La Pointe-Courte", det feministiska startskottet för den mansdominerade franska Nya vågen, för snart sextio år sedan. Nyss firade Agnès Varda stort 85-årska-las i Paris efter att hon lett ett jury-arbete på filmfestivalen i Cannes.

Den karaktäristiska mössfrisyren har numera fått en munkliknande look – grå håtta med brun nederkant – men karriären är i full sving: färgstarkare och mer fantastfull än någonsin. I det självbiografiska videoverket "The three lives of

Agnès Varda", som unglö ett slags hjärtpunkt i Bildmuseets generösa, retrospektiva sommarutställning, talar hon om sina tre "liv". Hon började som stilbildningsfotograf, levde länge i spejlspeglens värld sida vid sida med maken Jacques Demy ("Paraplyerna i Cherbourg") och arbetar numera med installationer där fotografier möter rörlig bild som i sin tur möter skulpturala verk.

Översta våningen i det kablitrånade museet med enorma panoramafönster är vigd åt Vardas dokumentära filmer från sextio- och sjuttio-talen. Där finns till exempel "Black

panters" från 1968 som skärskildrar den militanta delen av den svarta medborgarrättsrörelsen med en färdigt böck på språklorens coola outfits – baskrar och solglasögon – i kombi med berriga bollfrisyrer.

Efter en resa till det postrevolutionära Kuba fögade hon samman tusentals stilbilder till den sinnliga "Hi there cubans" där hon lekfullt kombinerade de kärleksfulla bilderna med en lite ironisk speaker-text. I "Høj, sjösjuka revolutionärer" skojar hon till bilderna av Fidel Castro och hans gäng som arspelar på deras stormiga bitresa från Mexiko. "Women responds" är i sin tur en feministisk appell mot kroppsfixering som dessvärre är lika aktuell i dag som 1975.

Längre ner i huset hittar man Vardas favoritmotiv och favoritmiljöer som passar väl ihop med museets läge kant i kant med den blånade Umeälven: hav och stränder. När man kliver in i en av salarna möts

man av ett ljudligt verk: en stilbildsväg möter ett filmat hav som kombineras med en lockande inomhusstrand.

Varda växte upp i sydfranska Sète och har länge haft sommarhus i Noirmoutier på franska västkusten. Havet tycks representera nostalgi men får i lika stor utsträckning symbolisera minnets kraft. I en kalejdoskopiskt verk minns fjorton fiskarintor sina döda makar (vittnesmålen är inspelade på svenska).

I kortfilmen "Ulysses" från 1982 tar Varda utgångspunkt i ett foto hon tog på femtitalet och återuppsöker mannen och pojken på den

Havet tycks representera nostalgi men får i lika stor utsträckning symbolisera minnets kraft.

svartvita strandbilden trettio år senare. Hon gör ett liknande återbesök i verket "People on the terrace" där ett gammalt svartvitt fotografi från en terrass i Marseille ackompanjeras av en ryggjord video med en fiktiv historia om människorna på bilden.

Hennes spelfilmer däremot (mest kända är "Cléo från 5 till 7" från 1962 och "Vagabond" från 1985) är de minst synliga karriärspåren på utställningen, kanske för att hon upplever dem som alltför "färdiga" och slutna som verk.

Utställningen genomsyras av en berusande känsla av rörlighet och lekfullhet, även när det handlar om sorg och tunga frågor. Politik är konst och konst är politik. Allt ska kunna omprövas. Allt ska vara i rörelse. Som havet.

Helena Lindblad
helena.lindblad@dn.se

Dagens Nyheter
05/06/2013

Ann Lingebrandt stiger ned i en ocean av sorg.

Tillbaka till

KONST

Agnès Varda

Bildmuseet, Umeå
Pågår till 16 augusti

Utsikten är en stark konkurrent till konsten på Umeås nya bildmuseum. När solen glittrar i älven kan det vara svårt att vända ryggen åt panoramafönstren för att träda in i de mörklagda utställningssalarna. Men väl inne på det första våningsplanet av tre ägnade åt Agnès Varda är ändå det första man hör ljudet av vatten som slår mot en strand – som en förstärkning av älvens små vågor utanför.

Vågbruset kommer från det meditativa "The seaside", ett tredelat verk som prövar vår känsla för verklighet och representation. Ett foto av en strand går över i en

Hon söker upp den manliga modellen, den nu vuxne pojken samt hans mor och låter dem berätta vad de minns av fototillfället.

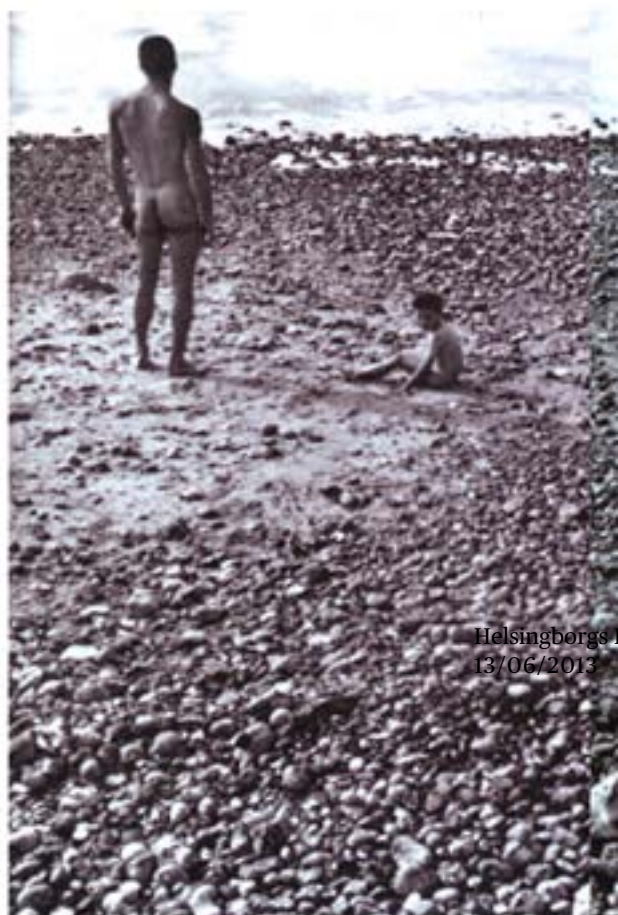
film av havet och slutar i en hög med sand på museigolvet, där besökare har ritat hjärtan och gjort handavtryck. Installationen är som en illustration av Vardas karriär. Först fotograf, sedan filmare, därefter konstnär – hennes tredje liv, som hon själv kallar det. Bildmuseet är först ut i Skandinavien att presentera denna sida av den 85-årsjubilerande Varda som samtidigt inkluderar de förra.

Vad som kännetecknar konstnären Varda är rörelsen mellan de

olika medierna och de självreflekterande kommentarerna, ofta gjorda med en på samma gång allvarsam och humoristisk gilt i ögat. Ett exempel är porträttet av en fiskare från Vardas hemstad Sète, ett klassiskt svartvitt foto, flankerat av två videodukar där båten kommer i gungning.

När Agnès Varda utan någon filmutbildning gjorde sin första film 1954, "La Pointe Courte", var hon med sin banbrytande estetik flera år före de manliga regissörer som utgör frontnamnen i Franska nya vågen – det har gett henne det något förringande epitetet "grand-mère de la nouvelle vague". Med filmer som "Cleo från 5 till 7", "Le bonheur" och "Vagabond" etablerade hon sig som en egensinnig auteur, och inte minst har hon blivit uppmärksammas för sina dokumentärer. På Bildmuseet visas bland annat "Salut les Cubains", sammanklippt av en tjock bunt fotografier från en Kubaresa fyra år efter revolutionen, "Black Panthers", filmad på plats i Kalifornien 1968 under demonstrationer för att frigge den fängslade aktivisten Huey Newton, och "Responses de femmes" från 1975, en feministisk protest mot det kommersiella utnyttjandet av kvinnokroppen.

Hur Varda växlar mellan stillbild och rörlig bild och gärna återvänder till sitt eget förflutna blir tydligt i "Ulysses". Filmen handlar om ett foto taget 1954, en både stramt vacker och skrämmande bild av en naken man, en liten pojke och en död get på en ödslig stenstrand. Hon söker upp den manliga modellen, den nu vuxne pojken samt hans mor och låter dem berätta vad de minns av fototillfället, intervjuar barn om hur de upplever bilden och berättar sina egna idé-

I filmen "Ulysses" återvänder Agnès Varda till ett foto från femtiotalet.

er bakom motivet. All denna information som inte ryms i fotot. Samtidigt finns där alla möjligheter att göra sin egen tolkning. "Det finns bara bilden", konstaterar Varda, "du kan se vad du vill."

Fotografier är frusen tid, och att titta på gamla bilder är med Vardas

ord "att betrakta sitt eget minne". Gång på gång försöker hon rekonstruera det svunna ögonblicket. "The people on the terrace" är en fantasi omkring ett snapshot från 50-talet. Ett halvt sekel efter att bilden togs iscensätter hon med hjälp av skådespelare vad som kan

Helsingborgs
13/06/2013

stranden

Dagblad

Ur "Black Panthers", 1968.

Ur "Salut les Cubains", 1962.

Agnès Varda.

Foto: JULIA FABRY

ha hänt minuterna före klicket.

Havet är ständigt närvarande i Vardas verk, oavsett konstform. I "Noirmoutiers änkor" brasar det i bakgrunden, som ett mollstämt ackompanjement till fjorton änkors livshistorier. På varsin teve-

skärm berättar de om förhusten och saknaden, en kör av sorg, även om man lyssnar till dem en och en i hörlurar.

Agnès Varda, som 1990 själv miste sin livspartner Jacques Demy, dyker upp bland de sörjande och låter sin personliga historia bli

en del av kollektivets. De unika minnena flätas samman med den universella erfarenheten. Efter denna nedstigning i sorgens ocean verkar det bländande ljuset utanför obarmhärtigt skarpt.

Ann Lingebrandt
ann.lingebrandt@hd.se

Helsingborgs Dagblad
13/06/2013

Varda ser igenom

RÖRELSENS ANMODER. I går fyllde hon 85. Om två dagar fyller Bildmuseet tre av sina våningsplan med verk från hennes 60-åriga karriär.

KONST. Det handlar om Agnès Varda, mest känd som en av de ledande regissörerna inom den nya vågen i fransk film i slutet av 1960- och början av 60-talet. Ibland till och med kallad för rörelsens anmoder, eftersom hon var först ut på vita duken, före namn som Chabrol, Godard och Truffaut.

Nya vågens "farmor" är naturligtvis ett smickrande och filmhistoriskt imponerande epitet – men samtidigt förmänskannde. Det täcker nämligen långt ifrån hela historien. Agnès Varda har varit mycket mer. Och är. Trots sin höga ålder är hon fortfarande i allra högsta grad aktiv. Hennes unga assistent, Julia Fabry, förklarar att hon ibland har svårt att hänga med i Vardas alla projekt, utställningar och förehavanden (förra veckan syntes hon till exempel till i Cannes som medlem i en av filmfestivalens juryer).

Som konstnär står Varda på tre ben. Det ena, tillika det första i hennes karriär, är stillbild. Det andra är den rörliga bilden, filmen, och det tredje är bildkonsten, i betydelsen av verk som kräver en konstsalong i stället för en biosalong för att komma till sin rätt.

Bildmuseets stora sommarutställning koncentrerar sig på det första och tredje benet och – vilket också är typiskt Varda – alla de blandformer som ryms mellan dem: Stillbilder börjar, decennier efter fotoögonblicket, att röra på sig och bli till filmberättelser samtidigt som filmscener fryses till stillbilder, som i sin tur berättar en ny historia.

Den som saknar biosalongernas Varda ska inte misströta. Genom ett samarbete med Franska institutet och Folkets Bio lyfts den sidan också fram. Men tillgången till Varda i helfigur är tidsmässigt begränsad – se faktaruta härintill.

Den som vandrar genom Bildmuseets tre våningar kommer också att upptäcka att de tre benen inte riktigt räcker till för att definiera Vardas konstnärskap.

Fotografierna och filmerna kan till exempel vara både dokumentära och iscensatta. De kan ha som tema både det personliga och det politiska.

Avståndet kan tyckas långt mellan en filmdokumentär, uppbyggd av 1800 fotografier, om Kuba några år efter revolutionen eller en dokumentär om Svarta pantrarna i Oakland,

Agnès Varda.
FOTO: AP/SCANPIX

Julia Fabry,
Agnès Vardas
assistent.

Kalifornien och, såg, en installation för 14 stolar och hörlurar, med ljud från hav och flod, där änkor på den franska ön Noirmoutier berättar om livet efter makarna död.

Men allt har samma källa: Vardas nyfikenhet inför olika konstformers möjligheter och hennes syn på konstnären som en upptäcktsresande, för vilken den stora världen inte utesluter den lilla eller vice versa.

Således är det knappast en tillfällighet, att hon passade på att göra sin film om Svarta pantrarna medan hennes man, filmregissören Jacques Demy, var upptagen med en Hollywood-film, och att hennes installation om änkorna sannolikt inte blivit till om inte Varda själv upplevt en egen sorg efter Demys död.

I en av våningarna har samtliga verk havet som gemensam nämnare. Agnès Varda föddes i Belgien men familjen flyttade 1940 till södra Frankrike. Hon växte upp i Sète vid den franska Medelhavskusten.

Av de verk som på olika sätt porträtterar hennes personliga förhållanden till havet är installationen *Seaside* från 2009 det visuellt mest lögonfallande.

Beståndsdelarna är foto, video och sand. Ut ur stillbilderna på havet frigör sig en våg som lägger sig framför sanden på musegolvet.

Sammanlagt visas 14 verk av Varda. Att summera dem med hjälp av en eller annan lagom luddig konstterm låter sig inte göras. Kanske uttrycker Vardas assistent Julia Fabry det hela bäst. Hon är förvisso part i målet, men ingen torde kunna säga emot hennes karaktäristik av chefen:

– Hon har ett öga som ser igenom verkligheten. Det händer saker. Och det visar sig alltid bli mycket bättre än vad som var planerat.

Den amerikanske konstnären Jacob Hashimoto, 45 år yngre än Varda, får nöja sig med ett rum i sommar. Men han har å andra sidan lagt beslag på Bildmuseets översta våning med sin rumsinstallation *Superabundant Atmosphere*.

Verket, som i svensk översättning lyder *Överflödande atmosfär*, är av den överdådiga sorten. Det upptar hela utställningssalen och består av tusentals ellipser av bambu och vitt siden som hänger från taket i

■ Aktuellt på Bildmuseet

Agnès Varda-utställningen visas till och med 31 oktober och Jacob Hashimotos installation till och med 13 oktober. Jacob Hashimoto kommer att vara på plats i Bildmuseet vid invigningen nu på söndag.

Under första veckan av utställningsperioden visas några av Agnès Vardas långfilmer och ett urval kortfilmer på Folkets Bio i Umeå. Alla visningar är gratis och programmet ser ut så här:

31 maj **Cleo** från 5 till 7 (1962).
1 juni **Sjunger, sjunger ej** (1976)
2 juni **Vagabond** (1985)
3 juni **Efterskörd** (2000)
4 juni **Agnès stränder**
5 juni ett **kortfilmspaket** med fem filmer.

Den som saknar Min lycka, Vardas kontroversiella långfilm från 1964, kan söka sig till Youtube där den finns i sin helhet med engelsk undertext.

svarta trädar. Första intrycket är en molnformation som tycks tränga in genom taket.

Men den som tar sig längre in i rummet och ser installationen från baksidan kommer att se något helt annat. Och beroende på väder och ljus kommer inte minst skuggorna på golvet att anta skiftande nyanser under sommarens gång.

I två av salens fönster visas delar av Hashimotos verk *Infinite Expense of Sky*, en installation byggd av rektangulära pappersdrakar som är tryckta med himmelsblå färg och rundade vita molnformer.

Sex personer har under den senaste veckan varit sysselsatta med att få *Superabundant Atmosphere* på plats. I går var de inte klara. Men förhoppningsvis blir så fallet när Hashimoto inviger utställningen på söndag.

verkligheten

Verket upptar hela utställningssalen och består av tusentals ellipser av bambu och vitt siden som hänger från taket i svarta trädor. Första intrycket är en molnformation som tycks tränga in genom taket, men den som tar sig längre in i rummet och ser installationen från baksidan kommer att se något helt annat. FOTO: PER A ADSTEN

Västerbottens-Kuriren
31/05/2013

10 konsthändelser att se fram emot under hösten

Dagens Nyheter
22/08/2013

"Ungkarlens askfat" av Alina Szapocznikow (1972). Foto: Fabrice Goussier

1 "Minneskonst"

Bonniers konsthall, Stockholm, 4/9-24/11.

● Vad minns du, vad minns jag och varför? Alternativa bilder av det förflutna och tidens gång står i fokus för Bonniers konsthalls höstaansning. Utställningen förgrenar sig ut till kringliggande institutioner som Judiska museet och Strindbergsmuseet, och i Spökslottet framkallar Cecilia Edefalk historiens spöke. Bland övriga konstnärer märks Gerard Byrne, Ann Bötcher och den återupptäckta polskan Alina Szapocznikow.

Performance "Reanimation" framförs av Joan Jonas.

6 "Theatrical fields"

Bildmuseet, Umeå, 29/9-3/11.

● Bildmuseet utforskar en tidstyplisk tendens inom samtidskonsten – det teatrala draget inom performance, film och video. I utställningen deltar flera namnkunniga internationella konstnärer: Judith Barry (USA), Stan Douglas (Kanada), Marcel Dzama (Kanada), Isaac Julien (Storbritannien), Constanze Ruhm (Österrike) och Joan Jonas (USA), som också är aktuell i höst på Kulturhuset i Stockholm.

"Doga Eriksson med familj" av Carl Michael von Hausswloff.

2 "Jag är de andra"

Carl Michael von Hausswloff
Lunds konsthall, 7/9-3/11.

● Under en global proteststorm i vintras anordnades Carl Michael von Hausswloff för att ha skändat offer för Förretelsen genom att måla med deras aska. Men förundersökningen lades ner och på Lunds konsthall får publiken nu en möjlighet att se hans olika konstnärliga praktiker i ett sammanhang. Stora frågor om ondska, skuld och etiska gränser återkommer, dessutom om hur minnet fungerar.

"Zigzag" av Neil Walden (1918). Foto: Erik Thea

7 "Mod och modernitet"

Millegården, Lidköping, 5/10-9/12.

● I det modernistiska avantgardet stod kvinnorna sida vid sida med männen. Men majoriteten av dessa ryttänkande och experimenterande kvinnor marginaliserades av manliga konsthistoriker. På senare år har dock namn som Tora Vega Holmström, Agnes Cleve och Siri Derkert fått stor uppmärksamhet och nu visar Millegården en utställning med ett 30-tal namn från en privat konstsamling.

Huvud i koppar, Ife, 1300-tal.

3 "Afrikanska mästerverk i Bergrummet"

Världskulturmuseet, Bergrummet, Stockholm, 7/9-23/2.

● Efter kinesiska terrakottasoldater och inkaguld ska nu västafrikanska mästerverk från 1100-1500-talen förvåna de gamla militära skyddsrummen på Skeppsholmen. Drygt hundra verk demonstrerar den exceptionellt höga nivån på konstgjutarna i dåtidens västafrikanska handelscentrum Ife, i nuvarande Nigeria. Utställningen har tidigare gjort succé i Spanien, Storbritannien och USA.

"Mariosnetter II" av Lena Cronqvist (2004-2005).

8 Lena Cronqvist

Liljevalchs, Stockholm, 12/10-5/11.

● Lena Cronqvist (född 1938) tillhör Sveriges mest respekterade och släpna målare. Hon slog igenom på 1970-talet med vardagsmadorner, och har utvecklat ett expressivt och psykologiskt måleri med referenser till konstnärer som Edvard Munch. Liljevalchs koncentrerar sig på hennes senare verk, från 1998 och framåt. En stor del av dessa visas för första gången i Stockholm.

"Porträttserie" av Per Zennström och Lennart Sjoberg.

4 "Play!"

Göteborgs internationella konstbiennial 2013
Göteborgs konsthall, Röda sten, Stora teatern med flera, 7/9-12/11.

● "Recapturing the radical imagination" är underrubriken för höstens upplaga av Göteborgs internationella konstbiennial. Här ska leken och den omstörtande fantasin granskas, som två viktiga ingredienser i 1900-talets konstnärliga och aktivistiska strategier. Biennalen smygstartar med en performanceprocession från Götaplatsen, längs Kungälvsvägen och avslutas vid Nefertiti Jazzclub.

"Utän titel #77" av Cindy Sherman (1980).

9 "Untitled horrors"

Cindy Sherman
Moderna museet, Stockholm, 19/10-19/11.

● Cindy Sherman tillhör världens mest inflytelserika postmoderna konstnärer. Den fotobaserade amerikanskan fick sitt genombrott med "Untitled film stills" i början av 1980-talet och har fortsatt att utmana idéer om representation och identitet. Sherman medverkar själv nästan alltid i sina iscensatta bilder, med referenser till både populärkultur, film, konst- och fotohistoria.

"We the people" av Danh Vo (detalj), 2012.

5 "On the tip of my tongue"

Magasin 3, Stockholm, 13/9-8/12.

● "On the tip of my tongue" består av händelser och projekt på olika platser, inomhus såväl som utomhus och i cyberrymden. Verken är både fysiska, virtuella och ljudmässiga och växer successivt. Projekt av Miranda July och Stina Nordenstam har redan sjösatts men själva huvudutställningen med även Pierre Bismuth, Tamara Henderson, Tino Sehgal och Danh Vo på Magasin 3 i Frihamnen öppnar först om några veckor.

"Lilla Åland" av Carl Malmsten.

10 "Carl Malmsten - formgivare och pedagog"

Waldemarsudde, Stockholm, 19/10-2/11.

● Carl Malmsten (1888-1972) är inte bara en av Sveriges mest betydande möbelformgivare. Han var också en viktig pedagog, som värnande om hantverkskänslighet och barnets medfödda skaparlust. Waldemarsudde presenterar därför både ett rikt urval av Malmstens egna möbler, ritningar och inredningar, och speglar hur hans idéer lever vidare i dag i elevarbetet från bland annat Capellgårdens på Öland.

Höstens höjddare

Nu är kulturhösten i full gång. Men vad ska man läsa, se och lyssna på? Sju av DN:s kritiker tipsar om tre saker som de ser extra mycket fram emot.

10

SÖNDAG 1 SEPTEMBER 2013 • 88 KRONOR

Kultursöndag

Dagens Nyheter
01/09/2013

Konst

1

Cindy Sherman "Untitled horrors"

Moderna museet Stockholm 19/10-19/11

Höstens stora konsthändelse är Cindy Shermans utställning på Moderna museet. Redan på 80-talet fick den fotobaserade, amerikanska konstnären hjältystans i postmodernistiska och feministiska kretsar. Hon är nu den största stjärnan i en generation New York-konstnärer, som gjorde upp med kvinnschabloner inom både konstvärlden, Hollywoodfilmen och reklamern. I postmodern anså frägas Sherman idéer om representation, identitet och porträtt. Hon avslöjar nästan aldrig sig själv som modell, annars dock. Utställningen fokuserar på det hotfulla draget i Shermans konst. Här i skräckade, genials gestaltningar av populärkulturens alltför vanligt förekommande döda, skadade och utsatta kvinnor.

2 Joan Jonas "Reanimation"

Kulturhuset, Stockholm, 12/10-26/11 och Blåmuseum, Umeå, 26/10-1/11

Även Joan Jonas är en uppriktig konstnär från New York, men en generation äldre än Sherman. Hon riktar till pionjärerna inom video- och performanskonst, och i höst besöker hon Stockholm och Umeå med både äldre och nya verk.

Lena Cronqvist i sin ateljé på Koster.
Foto: Martin Lindblad

Lena Cronqvist

Liljevalchs konsthall, Stockholm
Vasa 12/10-2/11

Lena Cronqvists tillhör Sveriges bäst värderade målare, med ett djupt personligt bildspråk. Liljevalchs fokuserar på Cronqvists senare produktion, med ett expressivt, psykologiskt måleri som refererar till såväl hennes eget liv som andra konstnärer.

Birgitta Rubin
birgitta.rubin@dn.se

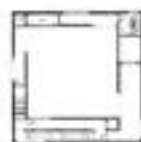
Cindy Shermans "Untitled #132", 1984.

Foto: © Cindy Sherman. Courtesy Goodwin and Moore Pictures, New York

Photo: Åke E. von Linné

+ 6

+ 5

+ 4

+ 3

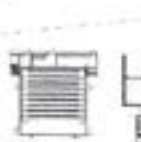
+ 2

+ 1

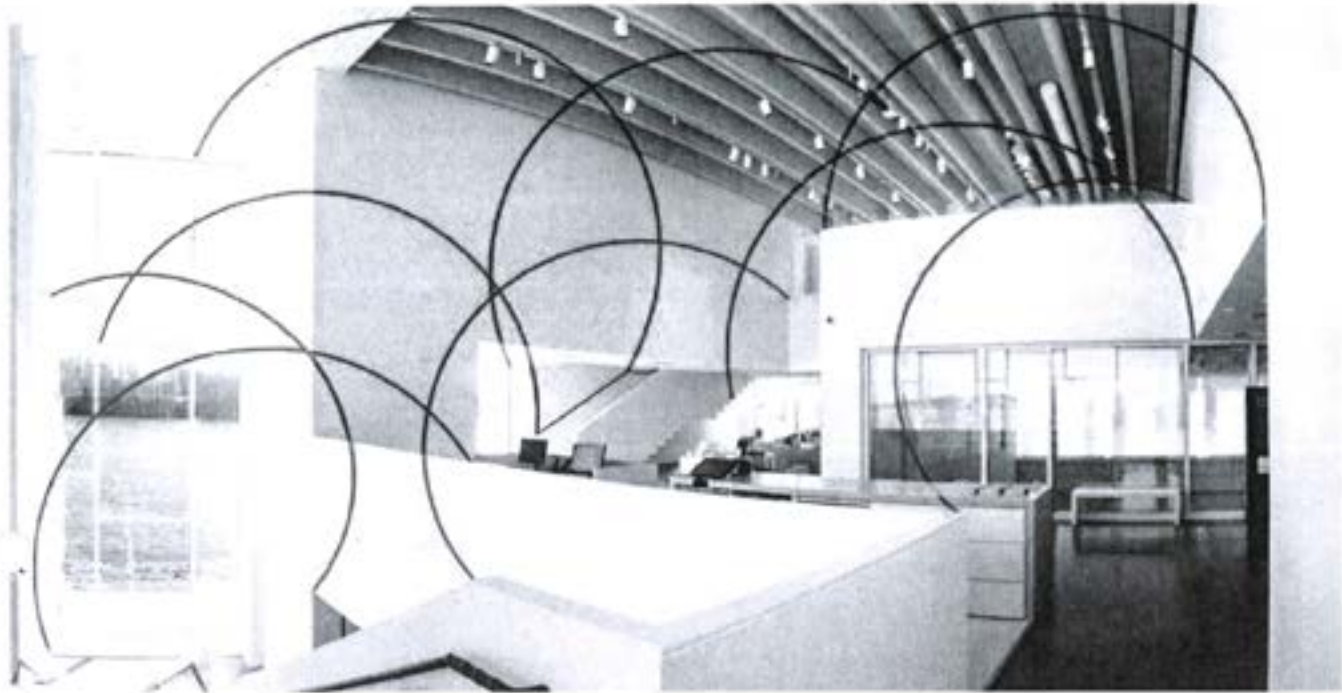
0

Henning Larsen goes square

042

Cross Section → Henning Larsen Architects

Felice Varini, *Nine Dancing*
Arco, 2013.
Photo Bildmuseet Umeå University

Text David Keuning

Umeå is a small university city in the Swedish province of Västerbotten, which is in the northern part of the country and shares a boundary with Lapland. A student body of over 30,000 makes up a considerable portion of the town's overall population of 80,000. 'You didn't really feel the student life in the city centre though,' says lecturer Mette Harder of the Umeå School of Architecture, 'because everything was on the campus up on the hill. Therefore, the town council was interested in putting a few university facilities down at the riverside, near the city centre.'

The result of that interest was the construction of the Umeå Arts Campus, which began about five years ago. Based on a design by Henning Larsen Architects, the complex features a combination of old industrial halls and new-build structures, which together house the schools of architecture, industrial design and the visual arts. The buildings appear to be detached from one another, but they are united by a shared base that accommodates a café, a library and other communal facilities. The timber façades of the new buildings, with

randomly positioned square windows à la Sanaa's Zollverein School of Management and Design, contrast nicely with the detailed masonry of the old factory buildings. With the opening of the Bildmuseet, a museum of contemporary art and visual culture, the complex is complete.

Adorning the hall of the museum are the large red circles of a site-specific work by artist Felice Varini, who previously decorated an entire Swiss village with similar circles (*Mork 23*, page 54). 'We are an art institution owned and run by the university, but our programme is for the general public of Umeå,' says Katarina Pierre, director of the Bildmuseet. 'In the States, it's quite common to have university art galleries, but in Europe it's rare.' Not only rare, but quite a luxury. Open six days a week and free of charge, the institute functions not only as a museum, but also as a meeting place, where you can get together against a backdrop of an art installation as entrancing as the one created by Jacob Hashimoto, for example.

henninglarsen.com

Section

Jacob Hashimoto,
Supersabundant Atmosphere,
2009 (original installation).
Photo Bildmuseet Umeå University

Art Museum → Umeå | Sweden

043

Konst i mötet mellan trä och teknik

BILDMUSEET. Ett blinkande cykel-ljus som förvandlas till ljud, såg-klingor som skapar ljus och ved-trän förklädda till högteknologi. Genom att kombinera hantverk, digital teknik och samhällskritik vill gruppen Owl Project öppna för nya sätt att skapa och se på konst och teknik.

- För oss är konsten ett socialt projekt snarare än objekt att titta på i en konsthall, konst är något som sker i en gemenskap.

Det säger Simon Blackmore som tillsammans med Antony Hall och Steve Symons utgör Owl Project, som besöker Bildmuseet i helgen för att öppna utställning och hålla workshop.

Den Manchesterbaserade gruppen har sitt gemensamma ursprung inom skulptur, men ett hängivet intresse för teknologi ledde vidare mot projekt som kombinerar hantverk och digital teknik. På Bildmuseet ställer de bland annat ut instrument där sågar, solcellspaneler och pedaldrivna maskiner används för att skapa ljud.

Trion har sedan starten kring 1996 arbetat över hela världen och är mest kända för sin iLog-serie, vedträn transformerade till instrument som förvandlar ljus till ljud. ILogen är ett svar på all ny handhållen teknik med mjukvara som enligt Simon Blackmore har en hämmande effekt på kreativiteten, dessutom vill den i sitt material, träet, bjuda motstånd mot teknikkens påbud om ständiga uppgraderingar.

- När vi uppfunnit iLogen hörde massor av folk av sig och ville beställa en egen byggsats. Men det skulle gå emot hela vår grundtanke om att vara ett alternativ till det massproducerade och kommersiella. Därför började vi bjuda in folk att komma till oss och bygga sina egna iLogs, säger Simon Blackmore.

Med sina hållbara instrument vill Owl Project ifrågasätta hela den globala teknikindustrin med dess politiska och sociala konsekvenser och de workshop-

Simon Blackmore och Antony Hall i Owl Project. FOTO: CURT DAHLGREN

baserade arbetsmetoderna knyter an till den open-source-tanke som genomsyrar allt de gör.

- När man varit med och byggt något från grunden har man kunskapen med sig för att

utveckla och bygga vidare på idén.

SARA MEIDELL

Ver-nissage i mor-gon

I morgon söndag öppnar Owl Projects utställning på Bildmuseet. Vernissage 14-18, då verken presenteras och en konsert ges.

Utställningen visas i projektrummet på plan 4 på Bildmuseet fram till 15 september.

Bilder av en amerikansk mardröm

UTSTÄLLNING: KRISENS FASADER

Till den 10 februari, Bildmuseet, Umeå.

På uppdrag av den amerikanska centralbanken dokumenterade den amerikanska fotografen och filmskaparen Eve Morgenstern de övergivna hem som ekonomisk nedgång och bolånekrasch i USA lämnat efter sig. Motiven från städer som Phoenix, Detroit, Buffalo och Las Vegas

blev därefter till en konstprojekt om kris, förfall och hopplöshet.

- Den amerikanska drömmen är så förknippad med att äga ett hem, och det har fått alla att tänka över vad den amerikanska drömmen egentligen är, sade hon i en intervju för Kulturnytt.

På Bildmuseet visas även utställningen *Communitas* med visionära idéer av konstnärer och arkitekter från elva länder om städers möjliga framtid.

REBECCA GORDAN

FOTO: EVE MORGENSTERN

Arkitekten
30/01/2013

Theatrical fields på Bildmuseet

"Det sägs att dom flesta av oss föds som original men dör som kopior"

0:21 min

Bild ur Constanze Ruhms "X Characters/REHERIAL, 2002/4"

Mötet mellan konst och teater står i fokus för Bildmuseets stora utställning i höst. *Theatrical Fields* heter den och består av sex stora videoinstallationer utvalda av den tyska curatören Ute Meta Bauer. Bland konstnärerna finns den amerikanska performancelegenden Joan Jonas och den brittiske konstnären och filmaren Isaac Julien.

Publicerat onsdag 2 oktober 2013 kl 08:00

DELA

– Jag känner mig verklig, trots att jag vet att jag är en kopia, säger replikanten Rachel till spöket Hari, i en av videoinstallationerna på Bildmuseet. Båda två fantasifoster från historiens bästa science fiction-filmer - *Blade runner* och *Solaris*.

Mårten Arndtzen

Kulturnytt

marten.arndtzen@sr.se

Det sägs att dom flesta av oss föds som original men dör som kopior. Så är det säkert. Men kanske inte helt utan motstånd, ändå. Och kanske är scenen en särskilt viktig plats för den motståndskampen. Ungefär så uppfattar jag curatören Ute Meta Bauers tanke med den här utställningen, även om hon själv gör sitt bästa för att fördunkla den, i museets broschyr.

Länge var "teatral" ett skällsord i bildkonsten - ett teatralt konstverk var oäkta, nästan smutsigt. Idag är det tvärtom. Med sina associationer till lek och karneval är teater förknippat med lust och frigörelse. Det är ingen ny mark *Theatrical Fields* bryter - Bonniers konsthall hade en utställning om konst och teater för tre år sen, *Scenväxlingar*, och de var inte heller först. Två av dom fem installationerna på Bildmuseet är hämtade från 2002 års Documentautställning i Kassel, som Ute Meta Bauer själv var med och gjorde.

Att det ändå inte växer mossa på *Theatrical Fields* beror på att konstverken, med något undantag, är starka. Och att dom har något väsentligt gemensamt, i kritiken av de roller vi tilldelats. Allra tydligast i Österrikiska Constanze Ruhms filmprojekt *X Characters*. Det är där vi möter replikanten Rachel och spöket Hari, jämte fem andra kvinnor hämtade ur filmklassiker som Bergmans *Persona* och Godards *Vivre Sa Vie*.

Kvinnoroller skrivna, förstås, av manliga auteurer - men som Constanze Ruhm försöker släppa fria, genom att låta dem mötas på en flygplats, strandade på grund av dåligt väder. Var är dom på väg? Vilka vill dom vara? Vad har dom att säga varann? En kollektiv manusprocess har lett fram till en timslång enaktare, som genomsyras av en inspirerande känsla av möjlighet.

Hari frågar Rachel om kärlek, om hon upplevt den?

– Jag lär mig, svarar replikanten. Spöket skakar på huvudet.
– Då är det inte riktig kärlek.

Bilder som söker sig en smältpunkt

KONST

Smältpunkt
Stéphane Couturier
Fotografi
Bildmuseet, Umeå.
Utställningen pågår till
den 5 januari 2014.

Stéphane Couturiers fotografier i utställningen "Smältpunkt" på Bildmuseet i Umeå ser till en början ut som fotografier av hus.

UMÅ Men när vi funderar över fotografierna inser vi snabbt att fotografien inte alls ställt med kameran framför ett verkligt hus.

Stéphane Couturiers fotografi av ett hus i Chandigarh är egentligen inte ett fotografi av det indiska parlamentshus som Le Corbusier ritade på 50-talet. Husväggar förenas av cementbalkar. En trappa leder uppåt men följer vi den med blicken ser vi att den egentligen leder nedåt. Eller var leder den? Cementbalkarna, vilket håll leder de åt?

Det andra fotografiet från Chandigarh ser mer ut som en bild av en låda med många små färgglada fack.

Det är kanske möjligt att förstå hur Stéphane Couturier byggt upp en bild, om inte annat genom att besöka Brasília, Brasiliens huvudstad, eller Havana eller Barcelona.

Stéphane Couturier fotograferar byggnader, ofta stor arkitektur, med analog kamera. Han är ytterst noggrann med beräkningen innan han tar fotografierna.

Allt måste vara exakt rätt. Fotografierna tar han sedan in i sin digitala verkstad och börjar skapa de bilder som så småningom, efter många års arbete, blir de färdiga bilder i stora format som fyller en utställningshall i Bildmuseet i Umeå.

Arkitekten Oscar Niemeyer ritade staden Brasília på 50-talet. Brasiliens nya huvudstad är en milstolpe när det handlar om stadsplanering men kanske framför allt ett stort arkitektoniskt verk. Oscar Niemeyers dog själv 2012, 105 år gammal.

Stéphane Couturier har skapat en bild som visar hur naturen kryper på den framtidensmoderna staden. Ett träd med genomskinliga

"La Havane n°2". Stéphane Couturiers bild av några hus i Havana. Bildmuseet i Umeå visar just nu hans utställning "Smältpunkt".

FOTO: STÉPHANE COUTURIER

"Chandigarh Replay" av Stéphane Couturier.

"Itamarati" av Stéphane Couturier. En bild från Brasília.

grenar och gröna växter slingrar in i en bild av ett hus i Brasília, ja, alltså många bilder eller delar av bilder som satts samman till en bild av ett hus.

Stéphane Couturier har fotograferat byggnader i många år. Hans första serie hette "Urban Archaeology" och han har beskrivit den som en utforskning av en "stads inälvor".

Stéphane Couturier har ställt ut på ett antal museer under åren. Bildmuseet producerar alltid själva sina

**Eller var leder den?
Cementbalkarna,
vilket håll leder de
åt?**

utställningar och det gäller även den här utställningen.

Bildmuseet i Umeå invigdes förra året. Bildmuseet är

granne med Konsthögskolan, Designhögskolan och Arkitektshögskolan vid Umeå universitet.

Bildmuseet är ritad av Henning Larsen Architects och nominerades till det svenska Kasper Salin-priset 2013 och till det europeiska Mies van der Rohe-priset. Den nya konserthallen Harpa i Reykjavik vann det senaste priset, även den byggnaden ritad av Henning Larsen Architects.

Lars Landström

Bildmuseet i Umeå

■ Bildmuseet har fyra utställningshallar, samt en öppen bildverkstad för barn.

■ Just nu visas, förutom Stéphane Couturiers "Smältpunkt", utställningen "Theatrical Fields", en utställning som utforskar det teatrala inom performance, film och video samt Felice Varinis "Nio dansande bågar".

Örnködsviks Allehanda
05/12/2013